

Ambitieniveau voor het omgevingsplan

“Een onderzoek naar de mogelijke ambitieniveaus voor het omgevingsplan van de gemeente Stichtse Vecht”

Datum
31 mei 2016

Versie
2.0

Auteur
Sjoerd van de Grootevheen

Status
Definitief

Opdrachtgever
Gemeente Stichtse Vecht

Colofon

Hogeschool Utrecht

Faculteit Natuur & Techniek
Instituut voor Gebouwde Omgeving
Nijenoord 1
3552 AS Utrecht

Ruimtelijke Ordening & Planologie
Afstuderen ROP: TROP-V15AFO-14

Gemeente Stichtse Vecht

Endelhovenlaan 1
3601 GR Maarssen
0346-254010

Student

Sjoerd van de Grootevheen
sjoerdvandegrootevheen@gmail.com
Studentnummer: 1630716

Afstudeerrichting

Omgevingswet/omgevingsplan

Begeleiding gemeente Stichtse Vecht

Sander Haak, adviseur ruimtelijke ontwikkeling
Tom van Es, adviseur ruimtelijke ontwikkeling

Begeleiding Hogeschool Utrecht

Bas Ouwehand, eerste begeleider
Luuk Oost, tweede begeleider

Voorwoord

Voor u ligt mijn afstudeerscriptie. Hiermee rond ik mijn vierjarige studie Ruimtelijke Ordening & Planologie aan de Hogeschool Utrecht af. Het onderzoek heeft plaatsgevonden bij de gemeente Stichtse Vecht binnen het team Ruimtelijke Ontwikkeling.

Tijdens eerdere stages, bij de gemeente Nijkerk en BügelHajema Adviseurs, kwam ik erachter dat de komst van de Omgevingswet in 2018 een grote impact zal hebben op de ruimtelijke ordening. De gemeente Stichtse Vecht is net als iedere andere gemeente verplicht om na 2018 een omgevingsplan op te stellen voor het gehele grondgebied. Het leek mij dan ook erg interessant om hier een bijdrage aan te leveren door middel van mijn onderzoek. Zodoende is onderzoek gedaan naar de mogelijke ambitieniveaus van het omgevingsplan.

Ik wil de gemeente Stichtse Vecht bedanken dat ik vier maanden deel heb mogen uitmaken van de organisatie, mijn speciale dank gaat hierbij uit naar mijn stagebegeleiders Sander Haak en Tom van Es, bedankt voor de goede begeleiding!

Tot slot wil ik de begeleiders vanuit de Hogeschool Utrecht, Bas Ouwehand en Luuk Oost bedanken voor de bruikbare feedback en de deskundige en kritische blik op mijn werk, hier heb ik veel aan gehad.

Ik wens u veel leesplezier!

Sjoerd van de Grootevheen

Maarssen, mei 2016

Inhoudsopgave

Samenvatting – Nederlands.....	5
Summary – English	7
1 Inleiding	10
1.1 Aanleiding	10
1.2 Probleemstelling.....	10
1.3 Doelstelling.....	11
1.4 Leeswijzer	11
1.5 Werkwijze - Toegepaste methoden en technieken.....	11
2 Theoretisch kader	15
2.1 Inleiding	15
2.2 Huidige juridische kader fysieke leefomgeving.....	15
2.3 Toekomstig juridisch kader fysieke leefomgeving	17
2.4 Ambitieniveaus voortkomend uit het juridisch kader.....	19
2.5 Conclusie	20
3 Ruimtelijk beleid gemeente Stichtse Vecht	22
3.1 Inleiding	22
3.2 Ambities fysieke leefomgeving gemeente Stichtse Vecht	22
3.3 Omgevingsvisie gemeente Stichtse Vecht	25
3.4 Bestemmingsplannen gemeente Stichtse Vecht	25
3.5 Verordeningen gemeente Stichtse Vecht	26
3.6 Conclusie	26
4 Het omgevingsplan bij andere gemeenten	29
4.1 Inleiding	29
4.2 Bestemmingsplan met verbrede reikwijdte	29
4.3 Conclusie	34
5 Ambitieniveaus voor het omgevingsplan	36
5.1 Inleiding	36
5.2 Uitwerking ambitieniveau 1 - Voldoen aan wettelijk minimum	36
5.3 Uitwerking ambitieniveau 2 - Voorbereidingen treffen.....	37
5.4 Uitwerking ambitieniveau 3 - Maximaal gebruik maken van de Omgevingswet.....	38
5.5 Vergelijking verschillende ambitieniveaus	40
5.6 Conclusie	41
6 Conclusie en aanbevelingen	43
6.1 Conclusie	43
6.2 Aanbevelingen	44
Lijst met afkortingen	45
Bronvermelding	46

Samenvatting – Nederlands

Op 1 december 2018 zal naar verwachting de Omgevingswet in werking treden. De wet verplicht elke gemeente in Nederland om één gebiedsdekkend omgevingsplan op te stellen. Het omgevingsplan zal de verschillende bestemmingsplannen en beheersverordeningen vervangen, daarnaast kunnen verordeningen voor de fysieke leefomgeving meegenomen worden. Voor de gemeente Stichtse Vecht is het belangrijk om een ambitieniveau te bepalen om zo tot een goede voorbereiding van het omgevingsplan te komen. Het is echter nog onduidelijk welke ambitieniveaus er mogelijk zijn en welk ambitieniveau het beste past bij Stichtse Vecht. Zodoende is in deze scriptie de volgende vraag beantwoord:

Praktijkvraag: *Welke invulling en vorm van het omgevingsplan (ambitieniveau) kan de gemeente Stichtse Vecht het beste nastreven bij het opstellen van één gemeentelijk omgevingsplan, mede gelet op het ruimtelijke beleid van de gemeente?*

Komst Omgevingswet 2018

De basis voor het onderzoek wordt gevormd door het theoretisch kader. Om tot ambitieniveaus te komen is eerst in beeld gebracht wat er allemaal gaat veranderen door de komst van de Omgevingswet. Enkele zaken zijn nog onduidelijk. De komst van de Invoeringswet en vier AMvB's (Algemene Maatregel van Bestuur) zal voor meer duidelijkheid moeten gaan zorgen. In de Invoeringswet zal onder andere het overgangsrecht worden opgenomen. Hierin wordt waarschijnlijk opgenomen dat alle bestemmingsplannen, na de invoering van de Omgevingswet, worden aangemerkt als omgevingsplan. De Omgevingswet stelt vooral kaders, het inhoudelijke gedeelte zal grotendeels worden vormgegeven door middel van de vier AMvB's.

Gemeentelijk beleid Stichtse Vecht

In verschillende beleidsdocumenten, zoals het hoofdlijnenakkoord coalitie 2014-2018, de voorjaarsnota's van 2014 en 2015 en de gemeentelijke toekomstvisie worden doelen en ambities voor de fysieke leefomgeving geformuleerd. Hieruit blijkt dat Stichtse Vecht bijvoorbeeld functiewijzigingen en ontwikkelingen belangrijk vindt. De gemeente wil hierbij een faciliterende rol spelen, dit wordt uitnodigingsplanologie genoemd. Het omgevingsplan kan als middel dienen om de doelen en ambities te verwezenlijken. In de uitwerking van de ambitieniveaus is dit meegenomen.

Experimenteren met het omgevingsplan

Verschillende gemeenten zijn al aan het experimenteren met het omgevingsplan via een zogenaamd bestemmingsplan met verbrede reikwijdte. Dit kan door mee te doen met een tranche van de Crisis- en herstelwet (hierna Chw). Vier gemeenten, die allen op een eigen manier een omgevingsplan opstellen, zijn in beeld gebracht. Hieruit blijkt dat het nu al opstellen van een omgevingsplan ook passend zou kunnen zijn bij Stichtse Vecht. Dit kan bijvoorbeeld op een kleine ontwikkellocatie. Deze manier van werken biedt twee voordelen. Er wordt al ervaring opgedaan met het omgevingsplan en daarnaast kunnen ontwikkelingen mogelijk gemaakt worden, die via het bestemmingsplan lastiger zijn te realiseren.

Drie mogelijke ambitieniveaus

De gemeente Stichtse Vecht zal richting de invoering van de Omgevingswet in 2018 een ambitieniveau moeten kiezen voor het omgevingsplan. Er zijn drie mogelijke ambitieniveaus opgesteld. De basis voor deze ambitieniveaus wordt gevormd door het theoretische kader, het ruimtelijke beleid van Stichtse Vecht met betrekking tot de fysieke leefomgeving en het omgevingsplan bij andere gemeenten.

- **Ambitieniveau 1 – Voldoen aan het wettelijk minimum:** Bij dit ambitieniveau neemt de gemeente een afwachtende houding aan. Dit heeft als voordeel dat men niet zelf het wiel hoeft uit te vinden. Op dit moment is nog niet geheel duidelijk hoe een omgevingsplan er uit moet komen te zien. Nadat de Omgevingswet in werking is getreden dient de gemeente toe te werken naar een omgevingsplan, waarin alleen de minimaal wettelijke vereisten worden meegenomen.
- **Ambitieniveau 2 – Voorbereidingen treffen:** Bij dit ambitieniveau begint de gemeente nu al met de voorbereidingen voor het omgevingsplan. Er wordt geadviseerd om mee te doen met een tranche van de Chw. Dit kan bijvoorbeeld met een kleine ontwikkellocatie.

Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet moet Stichtse Vecht toewerken naar een omgevingsplan waarin de gemeentelijke doelen en ambities op het gebied van de fysieke leefomgeving tot uiting komen. Er moet ruimte zijn voor ontwikkelingen en functiewijzigingen, waarbij de gemeente een faciliterende rol aanneemt. Het omgevingsplan wordt in dit ambitieniveau gezien als een middel waarmee de gemeentelijke doelen en ambities ten aanzien van de fysieke leefomgeving verwezenlijkt kunnen worden.

- **Ambitieniveau 3 – Maximaal gebruik maken van de Omgevingswet:** Bij dit ambitieniveau wordt er optimaal geprofiteerd van de mogelijkheden die de Omgevingswet biedt. De actualisatieplicht, die voor enkele bestemmingsplannen binnenkort geldt, wordt gebruikt om een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte op te stellen. Gelijktijdig vindt een standaardisering van de regelgeving van bestemmingsplannen plaats. De gemeente is hierdoor goed voorbereid op de komst van de Omgevingswet. Na 2018 kan snel worden toegewerkt naar één omgevingsplan voor het gehele grondgebied.

Voorkeur ambitieniveau

De drie ambitieniveaus zijn met elkaar vergeleken. Hieruit blijkt dat het tweede ambitieniveau het meest passend is. Dit ambitieniveau zorgt voor een goede voorbereiding, op de komst van de Omgevingswet, door te experimenteren met het omgevingsplan via de Chw. Op deze manier kan bijvoorbeeld al bepaald worden welke verordeningen voor de fysieke leefomgeving meegenomen kunnen worden in het omgevingsplan. Daarnaast biedt het de mogelijkheid om de gemeentelijke doelen en ambities te verwezenlijken.

Aanbevelingen

De volgende aanbevelingen worden gedaan om het voorkeur ambitieniveau na te streven:

- Doe mee met een tranche van de Chw voor een kleine ontwikkellocatie.
- Zie het omgevingsplan als mogelijkheid om de gemeentelijke doelen en ambities over de fysieke leefomgeving in de praktijk te brengen.
- Zorg voor een vroegtijdige informatieoverdracht richting de gemeenteraad en bewoners.
- Stel eerst een omgevingsvisie op waarin de kaders worden gesteld voor het omgevingsplan.

Summary – English

On December 1, 2018 the new law “Environment & Planning Act” (Dutch: Omgevingswet) will be introduced. This new law requires that every municipal in the Netherlands has to make an “environmental plan” (Dutch: omgevingsplan) which will replace the current “beheersverordeningen” and “zoning plans” (Dutch: bestemmingsplannen). It is also possible to integrate regulations for the environment. To anticipate the new environmental plan, the municipality of Stichtse Vecht has to choose a fitting level of ambition. For example: should Stichtse Vecht wait with their anticipation regarding the Environment & Planning Act (low level of ambition), or should they anticipate now and uses all the (new) possibilities this law will offer (high level of ambition). Consequently, this thesis answers the next question:

Main question: *What level of ambition is the best way to make an “environmental plan”, when you look at the local policy of Stichtse Vecht?*

Introduction of the Environment & Planning Act

The theoretical framework is the starting point of the thesis. It is only possible to determine levels of ambitions when you know the changes. The introduction of the Environment & Planning Act creates many changes. Some cases are still unclear. The coming “Invoeringswet” and four “AMvB’s” (Algemene Maatregel van Bestuur) will clear these up. The Invoeringswet includes the “overgangsrecht”, this means that all the zoning plans will be replaced by the environmental plan, after the introduction of the Environment & Planning Act. The four AMvB’s will describe the content of the Environmental & Planning Act.

Local policy Stichtse Vecht

There are several local policy documents, like the “Hoofdlijnenakkoord coalitie”, the “Voorjaarsnota” and the “toekomstvisie”. In these documents, the municipality of Stichtse Vecht describes their goals and ambitions about the environment. Change and development are important. The municipality of Stichtse Vecht takes the role as facilitator (called invitation planning). The environmental plan can be used to achieve these ambitions and goals.

Experimenting with an environmental plan

The next step was to look at other municipals. Many municipalities are experimenting with an environmental plan. This is possible with a “bestemmingsplan met verbrede reikwijdte”. These municipalities join a tranche of the law called Crisis and Recovery Act (Dutch: Crisis- en herstelwet). Four different municipalities are illustrated. They all have a different approach of working. Looking at the municipality of Stichtse Vecht, it is also possible to make an environmental plan for a small location. There are two benefits, the municipality of Stichtse Vecht gets some experience of the environmental plan and develops a location.

Three levels of ambition

In this thesis three levels of ambition are defined, based on the possibilities of the new Environment & Planning Act, policy documents of municipal Stichtse Vecht and the way of working of other municipalities.

- **Level of ambition 1 – The legal minimum:** The lowest level of ambition meets the legal minimum. Stichtse Vecht has a cautious attitude. They do not experiment with an environmental plan, because some cases are still unclear. After the introduction of the Environment & Planning act, Stichtse Vecht starts making an environmental plan. This environmental plan contains the minimum requirements.
- **Level of ambition 2 – Preparing:** The second level of ambition means that Stichtse Vecht has to start right away with the environmental plan. This can be achieved by experimenting on small locations with the Crisis and Recovery Act. After the introduction of the Environment & Planning act, Stichtse Vecht starts making an environmental plan. The goals and ambitions about the environment are included. Change and development are possible in this plan. The municipality of Stichtse Vecht takes the role as facilitator. In this level of ambition, the environmental plan is the method to achieve goals and ambitions.

- **Level of ambition 3 – Maximum use of the Environment & Planning Act:** The highest level of ambition is to use and implement all new possibilities of the new Environment & Planning Act. Stichtse Vecht joins a tranche of the Crisis and Recovery Act and starts making an big environmental plan for parts of the territory of Stichtse Vecht. After 2018, it is possible to make a fast start of the official environmental plan.

Preferred level of ambition

The three levels of ambition regarding the omgevingsplan are compared. This results in a preferred level of ambition: The second level. In this level of ambition, Stichtse Vecht experiments with an environmental plan for a small location, this is a good preparation. It is possible to inventory regulations of the environment. The goals and ambitions of Stichtse Vecht will be achieved.

Recommendations

- It is recommended to join a tranche of the Crisis and Recovery Act and make an environmental plan for a small location.
- The environmental plan is the method to achieve goals and ambitions.
- Starts early with information to the municipal council and civilians.
- Use the environmental vision (Dutch: omgevingsvisie) to set frames for the environmental plan.

1

"De Vecht en Sint-Johannes de Doperkerk, Breukelen"

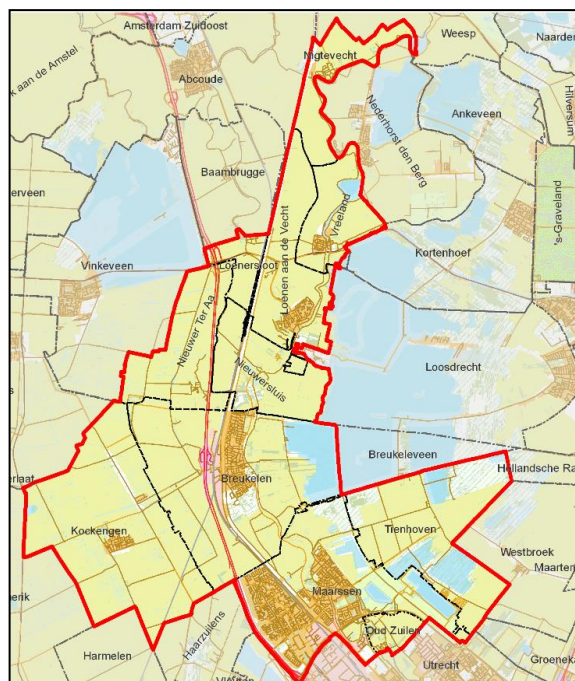
1 Inleiding

1.1 Aanleiding

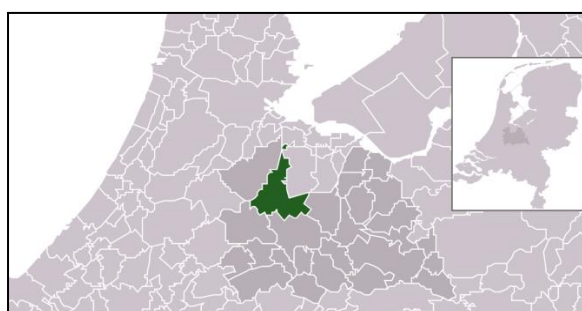
Op 1 december 2018 treedt (naar verwachting) de Omgevingswet in werking. Hieruit voortkomend is de verplichting voor gemeenten om één omgevingsplan vast te stellen voor het gehele grondgebied. Hierin zullen de verschillende bestemmingsplannen en beheersverordeningen opgaan en kunnen verordeningen voor de fysieke leefomgeving verwerkt worden.

De gemeente Stichtse Vecht dient dan ook één omgevingsplan vast te stellen voor het gehele grondgebied. Stichtse Vecht is gelegen in de provincie Utrecht tussen de steden Utrecht, Amsterdam en Hilversum. De gemeente bestaat uit twaalf kernen waarvan Maarssen en Breukelen de grootste dorpen zijn. Met ongeveer 64.000 inwoners is het na Utrecht en Amersfoort de grootste gemeente van de provincie (CBS, 2014). In de kaart hiernaast is het grondgebied van Stichtse Vecht weergegeven.

De gemeente wil een ambitieniveau bepalen voor de transitie naar het omgevingsplan. Hierbij moet worden nagedacht hoe de gemeente wil omgaan met het omgevingsplan. De gemeente kan er bijvoorbeeld voor kiezen om niets te doen tot 2018 en geen gebruik te maken van de mogelijkheden die de wet biedt voor het omgevingsplan. Het tegenovergestelde is om nu al te beginnen met het omgevingsplan en de mogelijkheden die de Omgevingswet biedt optimaal te benutten. Voor gemeente Stichtse Vecht is het nog onduidelijk welke ambitieniveaus er gekozen kunnen worden en welk ambitieniveau het meest passend is, mede gelet op het ruimtelijke beleid van de gemeente.

Figuur 2 Kaart gemeente Stichtse Vecht (Kadaster, 2012)

Figuur 1 Ligging Gemeente Stichtse Vecht (CBS, 2014)

1.2 Probleemstelling

Het is onduidelijk welke ambitieniveaus mogelijk zijn voor het omgevingsplan. Daarnaast is de gemeente Stichtse Vecht op zoek naar welk ambitieniveau het beste aansluit bij het gemeentelijke beleid voor de fysieke leefomgeving. Zodoende zijn de onderstaande kennisvraag, praktijkvraag en deelvragen opgesteld.

Kennisvraag:

Hoe kunnen de verschillende verordeningen voor de fysieke leefomgeving en bestemmingsplannen worden geïntegreerd in één omgevingsplan?

Praktijkvraag:

Welke invulling en vorm van het omgevingsplan (ambitieniveau) kan de gemeente Stichtse Vecht het beste nastreven bij het opstellen van één gemeentelijk omgevingsplan, mede gelet op het ruimtelijke beleid van de gemeente?

Deelvragen:

Hoe ziet het huidige juridische kader van de fysieke leefomgeving er uit?

Hoe ziet het toekomstige juridische kader van de fysieke leefomgeving, door de komst van de Omgevingswet in 2018, er uit?

Uit welke bestemmingsplannen bestaat het grondgebied van de gemeente Stichtse Vecht en welke verordeningen zijn van toepassing voor de fysieke leefomgeving?

Welke doelen en ambities streeft de gemeente Stichtse Vecht na op het gebied van de fysieke leefomgeving?

Hoe gaan andere gemeenten om met de transitie van bestemmingsplannen naar één omgevingsplan?

Welke mogelijke ambitieniveaus voor het omgevingsplan zijn te onderscheiden voor de gemeente Stichtse Vecht?

1.3 Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is de gemeente Stichtse Vecht een sturend document (adviesrapport) aan te reiken waarin wordt aangegeven welke ambitieniveaus de gemeente kan aanhouden bij het opstellen van het omgevingsplan. Er wordt onderscheid gemaakt tussen drie ambitieniveaus (van laag naar hoog), zodat de gemeente een keuze kan maken. Tevens wordt een aanbeveling gedaan waarin wordt aangegeven welk ambitieniveau het beste past bij Stichtse Vecht.

1.4 Leeswijzer

- Hoofdstuk 1 bevat de inleiding van het onderzoek.
- In hoofdstuk 2 wordt het theoretisch kader toegelicht. Het huidige en toekomstige juridische kader voor de fysieke leefomgeving worden behandeld en met elkaar vergeleken. De komst van de Omgevingswet zorgt ervoor dat er veel verandert op het gebied van de ruimtelijke ordening en het omgevingsrecht. Uit de nieuwe wetgeving blijkt dat gemeenten verschillende ambitieniveaus van het omgevingsplan kunnen aanhouden.
- In hoofdstuk 3 wordt er ingezoomd op het ruimtelijke beleid van de gemeente Stichtse Vecht. De verordeningen en bestemmingsplannen worden geïnventariseerd en geanalyseerd. Tevens worden de doelen en ambities voor de fysieke leefomgeving uit beleidsstukken van de gemeente behandeld. Hierbij wordt de link gelegd met het omgevingsplan.
- In hoofdstuk 4 wordt gekeken naar andere gemeenten. Enkele tientallen gemeenten zijn nu al bezig met het opstellen van een omgevingsplan, het gaat om zogenaamde “bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte”. Dit zijn bestemmingsplannen met het karakter van een omgevingsplan. Vier gemeenten worden nader toegelicht, het gaat om Boekel, Alphen aan de Rijn, Soest en Gooise Meren. De informatie van andere gemeenten geeft inzicht in de mogelijkheden voor het omgevingsplan van Stichtse Vecht. Daarnaast wordt gekeken welke ambitieniveaus deze gemeenten hanteren voor het omgevingsplan.
- Hoofdstuk 5 bestaat uit de mogelijke ambitieniveaus die de gemeente Stichtse Vecht kan aanhouden bij het opstellen van het omgevingsplan. Aan de hand van de verzamelde informatie uit de voorgaande hoofdstukken zijn drie ambitieniveaus opgesteld. Vervolgens worden deze ambitieniveaus met elkaar vergeleken.
- In hoofdstuk 6, bevat de conclusie, hierin wordt antwoord gegeven op de praktijkvraag. Daarnaast worden aanbevelingen gedaan richting de gemeente, waarin ondermeer een voorkeur wordt aangegeven voor één ambitieniveau.

1.5 Werkwijze - Toegepaste methoden en technieken

In deze paragraaf is de werkwijze van het onderzoek toegelicht. Er is zowel gebruik gemaakt van deskresearch als van fieldresearch om informatie te verzamelen. Per hoofdstuk, waarin onderzoek is gedaan, is een toelichting gegeven van de onderzoeksmethoden. De meeste informatie van het onderzoek is verkregen via deskresearch, daarnaast is er ook fieldresearch gedaan in de vorm van overleggen, het bijwonen van bijeenkomsten en interviews.

Hoofdstuk:	Onderzoeksvorm:
2. Theoretisch kader	<i>Deskresearch</i> Het hoofdstuk theoretisch kader is ingedeeld in twee delen. Het eerste gedeelte bestaat uit het huidige juridische kader en het tweede deel uit het toekomstige juridische kader. Bij beide delen is voornamelijk gebruik gemaakt van deskresearch. Om het huidige juridische kader te beschrijven is voor een groot deel gebruik gemaakt van Praktijkboek Bestemmingsplannen en Procedures. Voor het toekomstige juridische kader is gebruik gemaakt van de zoekfunctie van Google. Verschillende zoektermen zijn gebruikt zoals: “omgevingsplan”, “Omgevingswet” en “omgevingsvisie”. Hieruit kwamen bruikbare bronnen. Veel informatie is afkomstig van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu Daarnaast zijn er verschillende adviesbureaus en informatiesites die artikelen publiceren over het omgevingsplan, zoals Tonnaer, Rho, Omgevingsweb en de VNG. Tot slot is er informatie afkomstig uit het wetsvoorstel voor de Omgevingswet en de Memorie van Toelichting, hierin wordt uitleg gegeven over de Omgevingswet
	<i>Fieldresearch</i> Om meer informatie te verkrijgen over de Omgevingswet, het omgevingsplan en de mogelijke ambitieniveaus die een gemeente kan aanhouden bij het opstellen van een omgevingsplan is op 5 april 2016 een interview gehouden met de heer Veldhuis, hij is senior adviseur/planoloog bij BügelHajema Adviseurs.
3. Ruimtelijk beleid gemeente Stichtse Vecht	<i>Deskresearch</i> Het ruimtelijke beleid, met daarin de doelen en ambities op het gebied van de fysieke leefomgeving, van de gemeente Stichtse Vecht is over het algemeen vastgelegd in digitaal raadpleegbare stukken. De verschillende verordeningen zijn gepubliceerd op de website van de overheid. De bestemmingsplannen van de gemeente Stichtse Vecht zijn geraadpleegd via ruimtelijkeplannen en de gemeentelijke website. Na de inventarisatie zijn de verschillende verordeningen geanalyseerd. Hierbij is gekeken hoe er in het omgevingsplan omgegaan zou kunnen worden met de bestemmingsplannen en verordeningen en welke verordeningen er voor de fysieke leefomgeving gelden.
	<i>Fieldresearch</i> Er zijn verschillende interne gesprekken gevoerd en interviews afgelegd met bestuurders en collega's.
4. Het omgevingsplan bij andere gemeenten	<i>Deskresearch</i> Er zijn verschillende gemeenten die experimenteren met een omgevingsplan via de Chw. Het gaat hierbij om een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte. Op de websites van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en de overheid staan de deelnemende gemeenten van de verschillende tranches van de Chw vermeld. Hieruit blijkt dat Alphen aan den Rijn en Boekel de eerste gemeenten zijn die een omgevingsplan ter inzage hadden liggen. Beide omgevingsplannen zijn in het hoofdstuk geanalyseerd, waarbij de analyse zich richt op de informatie die bruikbaar is voor gemeente Stichtse Vecht. De overige gemeenten zijn nog niet klaar met het opstellen van het omgevingsplan, wel is op verschillende websites informatie geraadpleegd over de omgevingsplannen van Bussum (nu gemeente Gooise Meren) en Soest. Via de zoekfunctie van Google werden hierbij de volgende websites gevonden en vervolgens geraadpleegd: platform31, omgevingsweb en Tonnaer.

	<i>Fieldresearch</i> Om meer informatie te verzamelen over het omgevingsplan zijn meerdere locatiebezoeken gebracht: • 22 maart 2016: Seminar omgevingsplan Rijnhaven Oost Alphen aan den Rijn. • 1 april 2016: Interview mevrouw De Man en de heer Van Haaften, omgevingsplan Soest. • 18 april 2016: Interview met de heer Hermans, omgevingsplan Buitengebied 2016 Boekel.
5. Ambitieniveaus van het omgevingsplan	<i>Deskresearch</i> Welke ambitieniveaus er juridisch mogelijk zijn voor het omgevingsplan is bepaald aan de hand van het theoretisch kader. De inhoud van de mogelijke ambitieniveaus is gebaseerd op het ruimtelijke beleid van de gemeente Stichtse Vecht en omgevingsplannen bij andere gemeenten.

2

"Nieuwstraat, Kockengen"

2 Theoretisch kader

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden het huidige en toekomstige juridisch kader voor de fysieke leefomgeving in beeld gebracht, kortom het theoretisch kader. Het kader bepaalt de grenzen waarbinnen de gemeente haar ambitieniveau kan bepalen voor het omgevingsplan. In het eerste gedeelte van het hoofdstuk wordt de huidige situatie behandeld. De nadruk zal liggen op de inhoud en het proces omtrent het bestemmingsplan. Dit instrument is namelijk het meest van belang voor de gemeente. Vervolgens wordt in het tweede gedeelte van het hoofdstuk gekeken naar de toekomst, wat gaat er veranderen door de komst van de Omgevingswet en het hier uit voortkomend omgevingsplan?

Bij de hierna volgende hoofdstukken is het belangrijk om het theoretisch kader in gedachte te houden. Het theoretisch kader zal de basis vormen om tot een uitwerking te komen van de mogelijke ambitieniveaus voor het omgevingsplan in hoofdstuk 5. De behandelde onderdelen uit dit hoofdstuk hebben betrekking op het gemeentelijke niveau. In bijlage 1 is een uitgebreide versie van dit hoofdstuk opgenomen, hierin wordt een nadere toelichting gegeven op de onderwerpen.

2.2 Huidige juridische kader fysieke leefomgeving

2.2.1 Wet ruimtelijke ordening

In de Wet ruimtelijke ordening (hierna Wro) is geregeld hoe ruimtelijke plannen tot stand komen en welke bestuurslaag er verantwoordelijk voor is (Ministerie van Infrastructuur en Milieu, z.d.). De Wro is op 1 juli 2008 in werking getreden als vervanger van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO). Met de invoering van de Wro werd beoogd de positie van het bestemmingsplan te versterken, de doelgerichtheid en doeltreffendheid van het ruimtelijke beleid te versterken en de ruimtelijke regelgeving te vereenvoudigen. De Wro kent verschillende instrumenten zoals de structuurvisie, proactieve bevoegdheden van provincie en Rijk, reactieve aanwijzingen, beheersverordeningen en bestemmingsplannen (Van Velsen & Arents, 2010). De nadruk van dit hoofdstuk zal liggen op de inhoud en het proces omtrent het bestemmingsplan en de gemeentelijke structuurvisie. Deze instrumenten zijn namelijk het meest van belang voor de gemeente. In bijlage 1 is informatie opgenomen over de beheersverordening en gemeentelijke verordeningen.

2.2.2 Het bestemmingsplan

Voor het gehele grondgebied van een gemeente moet de gemeenteraad één of meerdere bestemmingsplannen vaststellen (Artikel 3.1 Wro). Overigens kan, wanneer aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan, er voor bepaalde gronden een beheersverordening worden vastgesteld. De gronden binnen het plangebied krijgen een bestemming aangewezen, per bestemming worden regels opgesteld omtrent het gebruik van de grond. Elke tien jaar dient het bestemmingsplan te worden herzien. Op deze manier wordt het bestemmingsplan actueel gehouden.

Functie van het bestemmingsplan

Het bestemmingsplan is in te delen in twee functies. De sturings- of planningsfunctie, waarbij het bestemmingsplan het gewenste grondgebruik bevordert en ongewenst grondgebruik tegen gaat. Daarnaast heeft het bestemmingsplan een waarborgfunctie door een juridische basis te vormen voor de overheid, burgers en bedrijven voor wat wel en niet is toegestaan op een bepaald stuk grond. Het bestemmingsplan is zodoende het belangrijkste gemeentelijke instrument om regels vast te leggen voor de fysieke leefomgeving (Van Velsen & Arents, 2010).

Kenmerkend voor het bestemmingsplan was toelatingsplanologie. Aan de gronden worden namelijk bestemmingen toegekend waar regels aan verbonden zijn. De bestemming wordt aangewezen ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Door de bestemming mag de betreffende grond niet gebruikt worden voor andere doeleinden, dit betekent niet dat de bestemming gerealiseerd moet worden, zodoende wordt gesproken van toelatingsplanologie. Vanaf het begin van de eenentwintigste eeuw is er steeds meer sprake van ontwikkelingsplanologie. De gemeente werkt steeds vaker samen met private partijen, nog een stap verder is uitnodigingsplanologie (zie paragraaf 2.3). In bijvoorbeeld de structuurvisie wordt aangegeven waar ruimtelijke mogelijkheden zijn (Alterra Wagingen UR, 2011).

Onderdelen van het bestemmingsplan

Het bestemmingsplan bestaat uit drie onderdelen, de geometrische plaatsaanduidingen (plankaart of verbeelding), de regels (planvoorschriften) en de plantoelichting. De geometrische plaatsaanduiding wordt ook wel de verbeelding genoemd. De verbeelding dient om het werkingsgebied van het plan aan te duiden en bestemmingen aan de gronden te geven. Het is voor de gemeente verplicht om de verbeelding digitaal weer te geven op ruimtelijkeplannen.nl. In de regels van het bestemmingsplan is opgenomen wat de regelgeving is voor de verschillende bestemmingen binnen het plangebied. Tot slot bevat het bestemmingsplan een toelichting. Anders dan de verbeelding en de regels is de toelichting niet juridisch bindend, de toelichting is echter wel verplicht en wordt met name gebruikt om het plan te verduidelijken (Van Velsen & Arents, 2010). De toelichting kan pas een rol spelen wanneer de regels onduidelijk zijn (ABRvS ECLI:NL:RVS:2015:2026, r.o. 4).

Crisis- en herstelwet

Op 31 maart 2010 is de Crisis- en herstelwet (hierna Chw) in werking getreden. Doel van de wet is onder andere de bouwsector een economische impuls te geven na de kredietcrisis. Door middel van de Chw is het mogelijk om vooruit te lopen op het omgevingsplan. Gemeenten kunnen projecten aanmelden voor een tranche van de Chw. Wanneer een project wordt opgenomen, mag de gemeente een zogenaamd “bestemmingsplan met verbrede reikwijdte” opstellen. Op deze manier kan de gemeente een bestemmingsplan opstellen met het karakter van een omgevingsplan (Rijksoverheid, 2015). Voor zover nodig is de ruimte die de Chw biedt opgenomen in het wetsvoorstel voor de Omgevingswet. Het projectuitvoeringsbesluit (zorgt onder ander voor versnelde uitvoering van woningbouwprojecten) is niet opgenomen in het wetsvoorstel (MvT, pagina 266 en 267). In hoofdstuk 4 worden meerdere gemeenten geanalyseerd die nu al bezig zijn met een omgevingsplan via de Chw.

In de zevende tranche van de Chw is opgenomen dat gemeenten voor een gebied een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte kan opstellen (toevoeging van artikel 7c aan de wet) (Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2014). Vervolgens is in de achtste tranche van de Chw artikel 7g toegevoegd. Dit artikel geeft gemeenten de mogelijkheid om zich aan te melden om een pilot bestemmingsplan met verbrede reikwijdte op te stellen voor het gehele grondgebied (artikel 7g Chw). In bijlage 4 is een lijst opgenomen met alle gemeenten die zich hebben aangemeld om volgens artikel 7c en 7g een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte op te stellen.

2.2.3 Structuurvisie

Ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening dient elke gemeente voor het gehele grondgebied één of meerdere structuurvisies vast te stellen (artikel 2.1 Wro). In de structuurvisie wordt een integrale visie gegeven op een gebied. Bij een gemeente is dit vaak één structuurvisie voor het gehele grondgebied. De hoofdlijnen van nieuwe ontwikkelingen en het gemeentelijke beleid worden hierin opgenomen. Daarnaast wordt aangegeven waar de ontwikkelingen kunnen plaatsvinden. De structuurvisie wordt vastgesteld door de gemeenteraad en is alleen bindend voor de opsteller. De structuurvisie dient net als het bestemmingsplan digitaal raadpleegbaar te zijn (Van Velsen & Arents, 2010).

De structuurvisie heeft invloed op het bestemmingsplanproces en de procedures omtrent omgevingsvergunningen. De voorgenomen ontwikkeling zal namelijk getoetst worden aan de structuurvisie. Het is niet mogelijk om tegen de structuurvisie in beroep te gaan, het gaat namelijk om een strategisch document. Dit kan wel bij de procedures van een bestemmingsplan of omgevingsvergunning omdat deze procedures zijn gebaseerd op de structuurvisie. De rechter zal in dat geval alleen kijken naar de juiste toepassing van beleid (Ministerie van Infrastructuur en Milieu, z.d.). De gemeente Stichtse Vecht heeft geen structuurvisie. In hoofdstuk 3 wordt het huidige ruimtelijke beleid van de gemeente Stichtse Vecht geïnventariseerd en geanalyseerd.

2.3 Toekomstig juridisch kader fysieke leefomgeving

2.3.1 Omgevingswet

Op 1 december 2018 treedt naar verwachting de Omgevingswet in werking. Een ruime meerderheid van de Tweede Kamer heeft op 1 juli 2015 ingestemd met de Omgevingswet. Vervolgens heeft de Eerste Kamer de wet op 22 maart 2016 met een ruime meerderheid aangenomen (Omgevingsweb, 2016). Door de komst van de wet zal veel veranderen op het gebied van het omgevingsrecht en dus ook voor de ruimtelijke ordening. Zo worden 26 bestaande wetten omgezet naar één Omgevingswet (Rijksoverheid, 2015). De systematiek van de Omgevingswet is in grote lijnen afkomstig uit EU-regelgeving, daarnaast zijn verschillende Europese verordeningen en verdragen ge(her)implementeerd in de Omgevingswet (MvT, pagina 288). Een belangrijk voorbeeld hiervan is het Europees landschapsverdrag, hierin zijn afspraken over de formulering en uitvoering van landschapsbeleid opgenomen (GOV, 2000). De Omgevingswet gaat over de fysieke leefomgeving en activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving. Landschap is één van de begrippen waarmee de fysieke leefomgeving wordt omschreven. De fysieke leefomgeving omvat, naast landschap, in ieder geval de volgende begrippen: bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed (artikel 1.2 OW). Het kabinet wil de volgende punten bereiken met de nieuwe Omgevingswet (Rijksoverheid, 2015):

- De verschillende plannen voor ruimtelijke ordening, milieu en natuur beter op elkaar afstemmen.
- Duurzame projecten (zoals windmolenparken) stimuleren.
- Gemeenten, provincies en waterschappen meer ruimte geven om hun omgevingsbeleid af te stemmen op hun eigen behoeften en doelstellingen.

In de Omgevingswet zijn zes kerninstrumenten opgenomen (Ministerie van Infrastructuur en Milieu, z.d.):

- de omgevingsvisie;
- het plan of programma;
- decentrale regelgeving (het gemeentelijk omgevingsplan, de waterschapsverordening en de provinciale omgevingsverordening);
- algemene rijksregels voor activiteiten in de leefomgeving;
- de omgevingsvergunning;
- het projectbesluit.

Voor de gemeente Stichtse Vecht zijn de omgevingsvisie, het omgevingsplan (decentrale regelgeving) en de omgevingsvergunning het meest van belang. Deze onderdelen zullen in het vervolg van dit hoofdstuk worden behandeld.

Invoeringswet en 4 AMvB's

In 2014 is in een brief van de Minister van Infrastructuur en Milieu (22 118 nr. 17) de planning van de regelgeving stelselherziening omgevingsrecht aangegeven. Op dit moment is men bezig met het opstellen van de Invoeringswet voor de Omgevingswet. In de Invoeringswet (naar verwachting gereed in 2017) zijn technische wijzigingen van andere wetten opgenomen. Dit is nodig om de Omgevingswet in werking te laten treden (Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2014). Naar verwachting zal in de Invoeringswet komen te staan dat alle geldende bestemmingsplannen van één gemeente terecht komen in één omgevingsplan (overgangsrecht). De verschillende verordeningen hoeven niet meteen verwerkt te worden in het omgevingsplan (Gebiedsontwikkeling, 2016). Het is nog onduidelijk wanneer de gemeente de beschikking moet hebben over een formeel omgevingsplan dat voldoet aan de eisen van de Omgevingswet (Adviesbureau Tonnaer, 2015). De Invoeringswet zal ook een aantal aanpassingen van de Omgevingswet doorvoeren. Zoals hoe het hoofdstuk "schade" wordt ingevuld. Momenteel is er weinig bekend over hoe men om moet gaan met planschade (VNG, 2015). De Omgevingswet stelt vooral kaders, het inhoudelijke gedeelte van de Omgevingswet zal grotendeels worden vormgegeven door middel van vier AMvB's, meer informatie over deze vier AMvB's en de Invoeringswet is te vinden in bijlage 1.

2.3.2 Het omgevingsplan

Functie omgevingsplan

In het omgevingsplan kunnen regels worden gesteld over de activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving. De gemeente is verplicht om voor het gehele grondgebied één omgevingsplan op te stellen en vervolgens vast te stellen. Anders dan bij het bestemmingsplan geldt er geen actualiseringsplicht van elke tien jaar.

Verbrede reikwijdte

Het belangrijkste inhoudelijke verschil tussen het bestemmingsplan en het omgevingsplan is de verbreding van de reikwijdte. Dit betekent dat niet alleen bestemmingsplannen en beheersverordeningen dienen te worden verwerkt in het omgevingsplan, maar ook de verordeningen voor de fysieke leefomgeving. In artikel 2.4 van de Omgevingswet is opgenomen dat voor het gehele grondgebied één omgevingsplan moet worden vastgesteld waarin regels voor de fysieke leefomgeving worden opgenomen. Het is op dit moment nog niet te overzien welke verordeningen er in het omgevingsplan verplicht verwerkt moeten worden. De VNG verwacht dat een klein aantal gemeentelijke verordeningen verplicht geïntegreerd moeten worden in het omgevingsplan, het gaat hierbij om verordeningen met uitsluitend een fysiek karakter. Een gemeente is na verwachting vrij om te bepalen welke overige verordeningen er verwerkt kunnen worden in het omgevingsplan. Het gaat hierbij om verordeningen met een gedeeltelijk fysiek karakter (VNG, 2014).

“Het belangrijkste inhoudelijke verschil tussen het bestemmingsplan en omgevingsplan is de verbreding van de reikwijdte. Per gemeente zal één gemeentelijk omgevingsplan worden vastgesteld waarin alle geldende bestemmingsplannen, beheersverordeningen en verschillende verordeningen voor de fysieke leefomgeving op gaan.”

Waar het bestemmingsplan gekenmerkt wordt door toelatingsplanologie, zal het omgevingsplan gekenmerkt worden door uitnodigingsplanologie. Dit betekent dat initiatiefnemers de mogelijkheid hebben om ontwikkelingen in gang te zetten, de overheid speelt hierbij een faciliterende rol (Provincie Utrecht, 2015). Ontwikkelingen zullen gemakkelijker mogelijk worden gemaakt, daarnaast kan worden afgeweken van het omgevingsplan via een omgevingsvergunning (BRO, z.d.).

Onderdelen van het omgevingsplan

Het omgevingsplan zal bestaan uit drie vaste onderdelen, het betreft de toelichting, regels en verbeelding. Er is een prototype omgevingsplan beschikbaar (Crotec, 2013). Dit prototype is tot stand gekomen door een samenwerking van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Rho adviseurs voor leefruimte, Tonnaer adviseurs en Crotec.

“Het omgevingsplan zal net als het bestemmingsplan bestaan uit drie vaste onderdelen: de toelichting, regels en een verbeelding”

Het bestemmingsplan wordt opgesteld ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening, in de Omgevingswet wordt dit begrip vervangen door een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. In artikel 4.2 van de Omgevingswet is bepaald dat een gemeente in ieder geval in het omgevingsplan een toedeling van functies aan locaties met bijbehorende regels opneemt (meer over functie toekenning is opgenomen in bijlage 1). De gemeente moet andere onderwerpen opnemen in het omgevingsplan wanneer zij er voor kiest om deze vast te stellen. Hieronder is opgenomen om welke onderdelen het gaat (MvT, pagina 82).

- omgevingswaarden (op grond van artikel 2.11 OW);
- regels voor activiteiten in de fysieke leefomgeving, zoals bedoeld in artikel 4.1 OW;
- maatwerkregels, daar waar algemene rijksregels daartoe ruimte laten (op grond van artikel 4.6 OW);
- beoordelingsregels voor de verlening van een vergunning voor een afwijkactiviteit (op grond van artikel 5.18 OW, eerste lid).

“Waar in het bestemmingsplan gronden een bestemming krijgen, worden in het omgevingsplan functies toegedeeld aan locaties. De term gronden wordt vervangen door locaties. Een functie kan gezien worden als een ruimer begrip dan een bestemming.”

2.3.3 De omgevingsvisie

De omgevingsvisie is één van de instrumenten voortkomend uit de Omgevingswet. Het betreft een integrale langetermijnvisie waarin de noodzakelijke en gewenste ontwikkelingen voor de fysieke leefomgeving zijn beschreven. De omgevingsvisie is verplicht voor het Rijk, de provincie en de gemeente. De gemeente Stichtse Vecht dient dan ook een omgevingsvisie op te stellen voor het gehele grondgebied (MvT, pagina 47).

“Het belangrijkste verschil tussen de omgevingsvisie en de structuurvisie zit in het integrale karakter van de omgevingsvisie”

De omgevingsvisie zal de structuurvisie vervangen. Het belangrijkste verschil tussen de omgevingsvisie en de structuurvisie zit in het integrale karakter van de omgevingsvisie. De structuurvisie is over het algemeen ontwikkelingsgericht en bevat alleen een ruimtelijke component. Daarnaast mogen gemeenten meerdere structuurvisies hebben. De omgevingsvisie bevat naast de ruimtelijke component ook een economische en sociale component en stelt de gemeente één omgevingsvisie op voor het gehele grondgebied (Adviesbureau Tonnaer, 2014).

De gemeentelijke omgevingsvisie kan een belangrijke rol spelen bij het tot stand komen van het omgevingsplan. De uitgangspunten van het gemeentelijke beleid kunnen hierin worden verwerkt. Dit kan de basis vormen voor het omgevingsplan (Adviesbureau Tonnaer, 2014). Er is in de Omgevingswet geen geldingsduur bepaald voor de omgevingsvisie, de omgevingsvisie zal dan ook voor de langere termijn worden opgesteld (Stibbe, 2014). Verschillende gemeenten zijn al begonnen met het experimenteren met de omgevingsvisie, zogenaamde pilot-omgevingsvisies (Ministerie van Infrastructuur en Milieu, z.d.). De gemeente Stichtse Vecht heeft in het voorjaar van 2016 een start gemaakt aan de omgevingsvisie.

2.4 Ambitieniveaus voortkomend uit het juridisch kader

In de voorgaande paragrafen zijn het huidige en toekomstige juridische kader van fysieke leefomgeving beschreven. Hieruit blijkt dat er verschillende ambitieniveaus mogelijk zijn. Voor de gemeente Stichtse Vecht is het belangrijk om nu al na te denken over welk ambitieniveau de gemeente wil hanteren bij het opstellen van het omgevingsplan.

Men kan bijvoorbeeld een afwachtende houding aannemen en pas na 1 december 2018 een start maken aan het omgevingsplan. Op 1 december 2018 zullen alle gemeentelijke bestemmingsplannen worden aangemerkt als omgevingsplan. Vervolgens moet worden toegewerkt naar één uniform omgevingsplan. Pas na de invoering van de Omgevingswet zal dit worden gedaan. Het tegenovergestelde is om nu al te beginnen met het omgevingsplan, zoals via een tranche van de Chw. Op deze manier kan bijvoorbeeld een omgevingsplan (bestemmingsplan met verbrede reikwijdte) worden opgesteld voor een kleine ontwikkellocatie. Daarnaast biedt het een goede voorbereiding op het echte omgevingsplan, er is bijvoorbeeld al bepaald welke verordeningen voor de fysieke leefomgeving worden opgenomen.

“Uit de nieuwe wetgeving blijkt dat er meerdere ambitieniveaus voor het omgevingsplan mogelijk zijn. De gemeente kan een afwachtende houding aannemen, maar kan er ook voor kiezen om nu al te beginnen, bijvoorbeeld via de Crisis- en herstelwet”

Het omgevingsplan meer mogelijkheden tot flexibiliteit en functiewijziging, men moet bepalen of het van deze mogelijkheden gebruik wil gaan maken. Welke ambitieniveaus de gemeente kan aanhouden en welk ambitieniveau het beste past bij Stichtse Vecht is in hoofdstuk 5 bepaald. Belangrijk hierbij is het ruimtelijke beleid van de gemeente, dit zal in hoofdstuk 3 worden behandeld.

2.5 Conclusie

Door de komst van de Omgevingswet gaat er veel veranderen. Gemeenten zullen voor het gehele grondgebied één omgevingsplan op moeten stellen. Het omgevingsplan bevat in principe alle regels voor de fysieke leefomgeving. Dit betekent dat niet alleen bestemmingsplannen worden opgenomen in het omgevingsplan, maar ook bijvoorbeeld verordeningen voor de fysieke leefomgeving. Waarschijnlijk dienen enkele verordeningen verplicht te worden opgenomen in het omgevingsplan. Naar verwachting zullen gemeenten na 2018 de tijd krijgen om toe te werken naar één uniform omgevingsplan. In tabel 1 zijn de belangrijkste wijzigingen, door de komst van de Omgevingswet in beeld gebracht.

Huidige situatie	Toekomstige situatie
26 wetten (waaronder Wro en Wabo)	1 Omgevingswet
Een goede ruimtelijke ordening	Evenwichtige toedeling van functies aan locaties
1 of meerdere structuurvisie(s)	1 Omgevingsvisie
Bestemmingsplannen	1 Gemeentelijk omgevingsplan
Beheersverordeningen	1 Gemeentelijk omgevingsplan
Omgevingsvergunning	Omgevingsvergunning
Bestemmingsplan 10 jaar geldig	Omgevingsplan geldt voor onbepaalde tijd

Tabel 1 Veranderingen door komst Omgevingswet

3

3 Ruimtelijk beleid gemeente Stichtse Vecht

3.1 Inleiding

Om tot mogelijke ambitieniveaus voor het omgevingsplan van gemeente Stichtse Vecht te komen is het noodzakelijk om het ruimtelijke beleid van de gemeente in beeld te brengen. In dit hoofdstuk zal allereerst worden gekeken naar de doelen en ambities voor de fysieke leefomgeving die de gemeente uitspreekt in verschillende beleidsstukken. Hieruit blijkt hoe de gemeente op ruimtelijk vlak er in de toekomst uit wil zien. Als de gemeente ambitieus blijkt te zijn, bijvoorbeeld voorstander is om veel ruimte te bieden voor ontwikkelingen, heeft dit invloed op de mogelijke ambitieniveaus. Het omgevingsplan dient als middel om de ruimtelijke doelen en ambities te verwezenlijken.

Vervolgens wordt gekeken naar welke verordeningen er mogelijk meegenomen kunnen worden in het omgevingsplan en welke bestemmingsplannen er gelden voor het grondgebied van de gemeente Stichtse Vecht. Hierbij zal gekeken worden hoe de bestemmingsplannen er inhoudelijk uit zien en of de verschillende bestemmingsplannen aansluiting met elkaar hebben in de regelgeving. Dit moet duidelijk maken of Stichtse Vecht voor een grote vertaalslag staat of niet. Bij de ambitieniveaus die de gemeente kan aanhouden voor het omgevingsplan is het belangrijk om deze informatie mee te nemen. Tot slot zal ook de omgevingsvisie van Stichtse Vecht worden behandeld in dit hoofdstuk. Op dit moment wordt daar een start mee gemaakt. Zoals al benoemd in paragraaf 2.3.2 kan de omgevingsvisie de basis vormen voor het omgevingsplan en is zodoende belangrijk om mee te nemen.

3.2 Ambities fysieke leefomgeving gemeente Stichtse Vecht

De gemeente Stichtse Vecht heeft verschillende documenten waarin het haar doelen en ambities voor de fysieke leefomgeving uitspreekt. Belangrijke documenten zijn onder andere het hoofdlijnenakkoord coalitie Stichtse Vecht 2014-2018 en de Voorjaarsnota Stichtse Vecht 2015. De ambities van de gemeente worden meegenomen bij het opstellen van ambitieniveaus voor het omgevingsplan. Het omgevingsplan kan namelijk gezien worden als middel om het de ambities van de gemeente te verwezenlijken

3.2.1 Samen verder - Hoofdlijnenakkoord coalitie Stichtse Vecht 2014-2018

De coalitie voor de periode 2014-2018 bestaat uit D66, VVD, CDA, Streekbelangen en ChristenUnie-SGP. Per 1 december 2015 is GroenLinks toegetreden tot de coalitie, ter vervanging van het CDA. In het hoofdlijnenakkoord coalitie Stichtse Vecht 2014-2018 met de titel "Samen Verder" is het beleid opgenomen voor de betreffende periode. De onderstaande punten, geciteerd uit het document, zijn het meest van toepassing voor de fysieke leefomgeving:

- *De gemeente staat dicht bij de burger en streeft er naar om bewoners zoveel mogelijk te betrekken bij gemeentelijke plannen.*
- *Gemeentebreed streven wij naar het verminderen van regeldruk en het versnellen van procedures (project 'nu al eenvoudig beter').*
- *Wij zetten krachtig in op verbetering van het ondernemersklimaat door onder meer:*
 - *Verruiming mogelijkheden tot functiewijziging binnen bestemmingsplannen.*
 - *Blijvend ondersteunen en faciliteren van initiatieven voor de aanpak van leegstaande kantoren en bedrijfspanden.*
- *Levensloopbestendig bouwen wordt gestimuleerd.*
- *Grootschalige nieuwbouw buiten de rode contouren ligt niet in ons streven.*
- *Voor woningbouw wordt gekeken naar de invulling van kernrandzones en inbreidingslocaties.*
- *Bestaande woningbouwprojecten worden voortgezet en waar mogelijk versneld uitgevoerd.*
- *De bevoegdheden ten aanzien van woonruimteverdeling worden beter ingezet voor onze inwoners.*
- *Het monumentenbeleid wordt geconcretiseerd.*
(Gemeente Stichtse Vecht, 2014)

Het Hoofdlijnenakkoord is uitgewerkt in een raadsprogramma.

3.2.2 Voorjaarsnota Gemeente Stichtse Vecht 2014

In de voorjaarsnota 2014, met als titel “Samen bouwen aan een duurzame samenleving”, zijn de richtinggevende kaders vastgesteld voor de begroting van 2015. De nota is ingedeeld in twee hoofdstukken. In het hoofdstuk “Strategische beleidsontwikkelingen” worden de ontwikkelingen benoemd die voor de gemeente Stichtse Vecht van belang zijn voor de strategie en het beleid. Hierin zijn ook ontwikkelingen op het gebied van de fysieke leefomgeving en het omgevingsplan opgenomen, deze worden hieronder beschreven (Gemeente Stichtse Vecht, 2014).

Een aantrekkelijke vestigingsplaats

De Nederlandse bevolking zal naar verwachting de komende jaren blijven groeien. Het aantal hypotheekaanvragen en woningverkoop is gestegen sinds het derde kwartaal van 2013. De gemeente kiest ervoor om niet impulsief te ontwikkelen, maar een toekomstbestendig en duurzaam aanbod te stimuleren. Er wordt, binnen de randvoorwaarden, ruimte aan ontwikkelaars en woningbouwcorporaties geboden. Er wordt hiermee aangesloten bij de landelijke trend, waarbij er een verschuiving plaatsvindt van toelatingsplanologie naar uitnodigingsplanologie. Zoals in hoofdstuk 2 is aangegeven zal het omgevingsplan gekenmerkt worden door uitnodigingsplanologie. Door verschillende ontwikkelingen, zoals de veranderingen op de arbeidsmarkt (bijvoorbeeld het nieuwe werken), is er minder bedrijfsruimte nodig. Voor de gemeente Stichtse Vecht betekent dit dat er bedrijfstuurgood overbodig wordt en niet meer voldoet aan de eisen. Door ruimte te bieden voor functiewijziging kan het verouderde vastgoed nog van waarde zijn (Gemeente Stichtse Vecht, 2014).

Behoud door ontwikkeling

De Randstad blijft groeien, dit zorgt voor meer druk op de infrastructuur en het Groene Hart. Om de regio goed bereikbaar en veilig te houden zijn duurzame investeringen nodig. Het grondgebied van de gemeente Stichtse Vecht kenmerkt zich door natuur en cultuurhistorische landschappen. Het behoud hiervan hoeft niet alleen via regels, maar kan ook door het bieden van ruimte voor initiatieven. Ruimte voor publieke private samenwerking moet er voor zorgen dat ontwikkelingen de economische drager worden voor het behoud (Gemeente Stichtse Vecht, 2014). Het omgevingsplan kan er aan bijdragen om meer ruimte te bieden voor ontwikkelingen dan het bestemmingsplan. Dit kan via uitnodigingsplanologie.

3.2.3 Voorjaarsnota Gemeente Stichtse Vecht 2015

In de voorjaarsnota 2015 zijn de richtinggevende kaders vastgesteld voor de begroting van 2016. De voorjaarsnota is opgebouwd uit verschillende domeinen. Kijkend naar het omgevingsplan is het domein fysiek het meest van toepassing. Hierin wordt ondermeer verwezen naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Hoe de Omgevingswet en het omgevingsplan een bijdrage kunnen leveren om de gemeentelijke ambities en doelen te realiseren, wordt niet aangegeven. Eén van de hieronder genoemde ambities is dat gemeente zoekt naar mogelijkheden om (ruimtelijke) ontwikkelingen te faciliteren. Het omgevingsplan kan deze ruimte bieden, waardoor initiatieven voor ruimtelijke ontwikkelingen gemakkelijker doorgang kunnen ondervinden. Op deze manier kan het omgevingsplan gezien worden als middel om deze ambitie na te streven. Hieronder zijn de ambities en doelen, die het meest van toepassing zijn, geciteerd uit het domein fysiek:

- *We zijn een gemeente, die zoekt naar de mogelijkheden om (ruimtelijke) ontwikkelingen te faciliteren.*
- *We werken aan een organische en duurzame samenleving, die kijkt naar de lange termijn gevolgen voor de mens en zijn omgeving. Alle afvalstoffen die kunnen worden aangemerkt als grondstoffen, worden hergebruikt.*
- *We denken na over het inspelen op de gevolgen van klimaatveranderingen en zoeken ook hierbij weer actief de samenwerking met partners.*
- *Het onderhoud en de vervanging van onze fysieke infrastructuur krijgen prioriteit. Hiertoe worden eventuele achterstanden in kaart gebracht.*
- *Samen met inwoners, bedrijven en organisaties realiseren we een goed onderhouden, levensloopbestendige leefomgeving die schoon en heel is, waarbij we in de ontwerpfase rekening mee houden.*

(Gemeente Stichtse Vecht, 2015)

Daarnaast is het domein wonen, werken en vrije tijd van toepassing. Hieronder zijn de ambities en doelen van dit domein geciteerd die tot uitwerking zouden kunnen komen in het omgevingsplan.

- *We zijn een aantrekkelijke woongemeente met goede voorzieningen.*
 - *We faciliteren aanpassingen aan woningen door te dereguleren.*
 - *Voor het realiseren van onze ambities op het terrein van economie, recreatie en toerisme kiezen we uitdrukkelijk voor een regisserende en faciliterende rol.*
 - *We gaan uit van een kleine vastgoedportefeuille.*
 - *We faciliteren initiatieven die de kwaliteit en het functioneren van verschillende bedrijfslocaties verbeteren. Denk hierbij aan het veranderen van bestemmingen via een provinciale aanpak, maar ook aan dorpscentra en detailhandelvoorzieningen.*
 - *Ook zetten wij in op doorontwikkeling van onze dienstverlening aan ondernemers en kijken wij in hoeverre regelgeving kan worden vereenvoudigd en gemoderniseerd.*
- (Gemeente Stichtse Vecht, 2015)

3.2.4 Focus op morgen – Toekomstvisie Stichtse Vecht 2013-2040

De gemeenteraad van Stichtse Vecht heeft in 2013 een toekomstvisie vastgesteld voor de periode 2013-2040. Het document draagt de titel “Focus op morgen”. Er wordt gekeken naar waar men goed in is, wat de kernwaarden zijn, wat men belangrijk vindt en wat men graag wil behouden. Een aantal punten uit deze visie zijn van toepassing op de fysieke leefomgeving en kunnen eventueel tot uiting komen door middel van het omgevingsplan. De visie is over het algemeen erg globaal, er worden weinig concrete punten genoemd.

- **Mensen:** Er is ruimte voor starters, sociale woningbouw en middeninkomens nodig. Dit moet zorgen voor een goede verdeling van jong en oud en zorgt voor vitaliteit van de samenleving. De bouw van nieuwe woningen moet wel passend zijn. Er dient rekening te worden gehouden met het historisch erfgoed en de opgave van behoud van natuurwaarden. Daarnaast geeft de gemeente ruimte aan initiatieven en nieuwbouw die vitaliteit en behoud van historisch erfgoed mogelijk maken (Gemeente Stichtse Vecht, 2013).
- **Gebied:** Kenmerkend voor de gemeente is het ontginningslandschap met de vele eeuwenoude buitenplaatsen. Het behoud van dit landschap is een belangrijke opgave. Men wil het landschap open en groen houden, waarbij de woonkernen klein blijven. Er zullen dan ook geen grote uitbreidingslocaties komen. Door inbreiding kunnen er wel nieuwe woningen worden gerealiseerd, zonder dat dit ten koste gaat van het landschap. Creativiteit is hierbij belangrijk, bijvoorbeeld door het herbestemmen van bedrijven naar woningen (Gemeente Stichtse Vecht, 2013).
- **Economische vitaliteit:** De gemeente werkt vanuit een gezamenlijke visie en doelstelling samen met ondernemers en bedrijven. De ontwikkelingskansen liggen vooral in de corridor van het spoor, de snelweg en het water. De voorkeur gaat uit naar kleinschalige initiatieven en klimaat- en energieneutrale innovatieve bedrijventerreinen (Gemeente Stichtse Vecht, 2013).

3.2.5 De gemeentelijke ambities en het omgevingsplan

De doelen en ambities voor de fysieke leefomgeving die worden benoemd in verschillende beleidsdocumenten zijn over het algemeen erg ambitieus. Er ontbreekt echter een kader, zoals een structuurvisie, waarbinnen deze doelen en ambities nader tot uiting komen. Een omgevingsvisie en een omgevingsplan zouden als middel kunnen worden gebruikt om deze gemeentelijke doelen en ambities te kunnen verwezenlijken.

“De omgevingsvisie en het omgevingsplan kunnen gebruikt worden als middel om de gemeentelijke doelen en ambities na te realiseren.”

Misschien wel de meest voorkomende term in de verschillende beleidsdocumenten is ontwikkeling. De gemeente wil binnen randvoorwaarden ruimte bieden aan ontwikkelaars. Dit betekent van toelatingsplanologie naar uitnodigingsplanologie. Het omgevingsplan kan de kaders bieden voor deze ontwikkelingen. Kenmerkend voor het omgevingsplan is, zoals eerder vermeld, uitnodigingsplanologie. De gemeente wil ruimte bieden voor functiewijzigingen, bijvoorbeeld om leegstaande kantoren om te zetten naar woningen. Daarnaast moet er ruimte zijn voor initiatieven in de cultuurhistorisch waardevolle landschappen en in de natuurgebieden. Het behoud hiervan kan namelijk niet alleen via regels, maar ook door initiatieven mogelijk te maken.

Er wordt hierbij niet aangegeven hoe de gemeente deze doelen en ambities wil verwezenlijken. De nadruk ligt vaak op de faciliterende rol die de gemeente wil aannemen bij de ontwikkeling van initiatieven. Belangrijk hierbij is dat de gemeente ook daadwerkelijk ruimte biedt voor initiatieven uit de samenleving.

Kijkend naar de toekomst voorziet de gemeente geen ingrijpende veranderingen. Er zijn bijvoorbeeld geen grote uitbreidingslocaties voorzien, inbreiding krijgt de voorkeur. In het omgevingsplan kan hiervoor ruimte worden geboden. Wat tot slot opvalt, is het versnellen van procedures en het verminderen van regeldruk. Het omgevingsplan geeft de gemeente de mogelijkheid om dit in de praktijk te brengen. Dit kan door bijvoorbeeld verordeningen op het gebied van de fysieke leefomgeving op te nemen in het omgevingsplan.

3.3 Omgevingsvisie gemeente Stichtse Vecht

Behalve dat de omgevingsvisie verplicht is voor gemeenten, biedt het ook de ideale voorbereiding op het tevens verplichte omgevingsplan. De gemeente Stichtse Vecht kan de omgevingsvisie gebruiken als een uitgangspuntennotitie. Het samenhangende en strategische beleid van Stichtse Vecht kan hierin worden opgenomen. De nadere uitwerking van dit beleid vindt dan vervolgens plaats in het omgevingsplan. Een goed omgevingsplan kan hierdoor eigenlijk niet zonder een omgevingsvisie (Adviesbureau Tonnaer, 2014).

Voor de gemeente Stichtse Vecht biedt de omgevingsvisie de mogelijkheid om duidelijke keuzes te maken. De gemeente Stichtse Vecht heeft geen structuurvisie(s), hierdoor zijn de laatste jaren regelmatig ad hoc beslissingen genomen, zo blijkt uit interne overleggen, een omgevingsvisie kan dit voorkomen. Uit de verschillende beleidsdocumenten van de gemeente is niet goed op te maken waar de gemeente naar toe wil werken. Het is onduidelijk wat voor type gemeente Stichtse Vecht wil zijn. Een omgevingsvisie kan voor meer duidelijkheid zorgen.

3.4 Bestemmingsplannen gemeente Stichtse Vecht

Voor de uitwerking van de ambitieniveaus (hoofdstuk 5) is het belangrijk om te weten wat voor plannen er gelden voor het grondgebied. Wanneer er bijvoorbeeld veel verschillen zijn tussen de plannen en veel nog niet geactualiseerd is, kan er een ander ambitieniveau voor het omgevingsplan worden aangenomen. Voor de gronden van de gemeente Stichtse Vecht gelden meer dan vijftig bestemmingsplannen. Deze zijn in te delen in verschillende soorten of categorieën. In bijlage 3 zijn de verschillende soorten bestemmingsplannen geïnterpreteerd en geanalyseerd, tevens is in deze bijlage een lijst opgenomen met de verschillende bestemmingsplannen die gelden voor de gronden van gemeente Stichtse Vecht. Hieruit blijkt dat veel bestemmingsplannen niet goed op elkaar zijn afgestemd. De ouderdom van de bestemmingsplannen speelt hierbij een belangrijke rol. Oudere bestemmingsplannen zijn bijvoorbeeld nog niet digitaal raadpleegbaar. Daarnaast bestaat sinds 2008 de SVBP2008 en vanaf 2012 de SVBP2012 (standaard vergelijkbare bestemmingsplannen). Hierin zijn normen opgenomen waar bestemmingsplannen aan moeten voldoen (Geonovum, 2012). Hierdoor zijn de bestemmingsplannen na 2008 meer op elkaar afgestemd. Daarnaast is het belangrijk om rekening te houden met het feit dat sommige bestemmingsplannen nog zijn vastgesteld door voormalige gemeenten (voor de fusie in 2011).

3.4.1 Standaardisering regels bestemmingsplannen

Zoals uit de bovenstaande paragrafen blijkt, zitten er aanzienlijke verschillen tussen de verschillende bestemmingsplannen. Daarnaast gelden nog verschillende oudere bestemmingsplannen voor delen van het grondgebied van gemeente Stichtse Vecht. Dit is ook de gemeenteraad opgevallen. Er werd aangedrongen op eensluidende, duidelijke planregels die voor de gehele gemeente gelijk zijn opgebouwd. Zodoende is vanuit team Ruimtelijke Ontwikkeling van de gemeente Stichtse Vecht een plan van aanpak opgesteld om een standaardisering van bestemmingsplanregels in gang te zetten. De doelstelling is om tot een uniforme set regels te komen die gebruikt kan worden in verschillende bestemmingsplannen. Per plan kunnen de regels eventueel worden aangevuld of geschrapt. De lijst van deze regels kan aan bureaus worden meegegeven die een bestemmingsplan opstellen voor de gemeente Stichtse Vecht.

3.4.2 Van bestemmingsplannen naar één omgevingsplan

Om tot een goed en uniform omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente Stichtse Vecht te komen is standaardisering van belang, zoals eerder al werd aangegeven in dit hoofdstuk, is men daar mee begonnen. De verschillende bestemmingsplannen van Stichtse Vecht wijken namelijk veel van elkaar af. Afhankelijk van het ambitieniveau van de gemeente voor het omgevingsplan kan bepaald worden hoe men om gaat met de bestemmingsplannen.

In de geldende bestemmingsplannen van de gemeente komen de behandelde ambities uit de verschillende beleidsdocumenten (zie paragraaf 3.2) niet tot uiting. De ruimte voor ontwikkelingen wordt op dit moment geboden via de regels van het bestemmingsplan, bijvoorbeeld door middel van een wijzigingsbevoegdheid. Een omgevingsplan kan meer mogelijkheden bieden om de doelen en ambities te realiseren. In de verschillende ambitieniveaus voor het omgevingsplan in hoofdstuk 5 zal dit verder worden uitgewerkt.

De gemeente kan meedoen met één of meerdere tranches van de Chw. Op deze manier wordt geëxperimenteerd met het omgevingsplan. Daarnaast biedt het de mogelijkheid om ontwikkelingen doorgang te laten ondervinden die via het huidige bestemmingsplan niet mogelijk zijn, zoals de locatie Bisonspoor in Maarssen, waar de gemeente voorstander is van ontwikkelingen. Een andere mogelijkheid binnen de Chw is om voor bestemmingsplannen, die in de nabije toekomst geactualiseerd moeten worden (10 jaar termijn) een omgevingsplan op te stellen.

3.5 Verordeningen gemeente Stichtse Vecht

Het omgevingsplan bevat de regelgeving voor de fysieke leefomgeving. Dit betekent niet alleen dat bestemmingsplannen worden opgenomen in het omgevingsplan, maar ook verordeningen die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Wat volgens artikel 1.2 van de Omgevingswet onder de fysieke leefomgeving valt is aangegeven in paragraaf 2.3.1. Het is op dit moment nog niet duidelijk of bepaalde verordeningen verplicht meegenomen moeten worden in het omgevingsplan. Naar verwachting zal dit in 2017 in vier AMvB's en de Invoeringswet bepaald worden.

Stichtse Vecht heeft een groot aantal regelingen en verordeningen. Door de samenvoeging van de gemeenten Maarssen, Breukelen en Loenen tot Stichtse Vecht per 1 januari 2011 zijn alle verordeningen van de verschillende gemeenten samengevoegd en opnieuw vastgesteld. Een lijst van de verschillende regelingen is online te raadplegen, via overheid.nl. In totaal gaat het om 257 regelingen (Gemeente Stichtse Vecht, 2016). Dit zijn alle gemeentelijke regelingen en dus niet alleen voor de fysieke leefomgeving.

“De gemeente Stichtse Vecht heeft verschillende verordeningen voor de fysieke leefomgeving die meegenomen kunnen worden in het omgevingsplan, zoals de Bouwverordening, de Erfgoedverordening en de Drank- en Horecaverordening.”

Aan de hand van de verzamelde informatie is een lijst (zie bijlage 3) opgesteld van verordeningen van de gemeente Stichtse Vecht die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving en zodoende mogelijk meegenomen kunnen worden in het omgevingsplan van gemeente Stichtse Vecht. In de uitwerking van de ambitieniveaus in hoofdstuk 5 is aangegeven in welke mate de verordeningen voor de fysieke leefomgeving worden meegenomen in het omgevingsplan.

3.6 Conclusie

In dit hoofdstuk is een inventarisatie en analyse gemaakt van het ruimtelijk beleid van de gemeente Stichtse Vecht. Dit wordt meegenomen bij de uitwerking van de mogelijke ambitieniveaus van het omgevingsplan.

In de verschillende beleidsstukken, zoals het coalitieakkoord, de voorjaarsnota's en Focus op morgen (toekomstvisie) geeft de gemeente aan dat men onder andere als doel heeft om

ontwikkelingen en functiewijzigingen mogelijk te maken, waarbij de gemeente een faciliterende rol aanneemt. Er wordt hierin niet aangegeven hoe de gemeente ervoor gaat zorgen dat initiatieven gestimuleerd worden.

De gestelde doelen en ambities zijn over het algemeen ambitieus te noemen. Echter blijkt uit de geïnventariseerde bestemmingsplannen dat er weinig ruimte wordt geboden om deze doelen en ambities met betrekking tot de fysieke leefomgeving ook daadwerkelijk in de praktijk te brengen. Het omgevingsplan is een ideaal middel om dit en de andere doelen en ambities op het gebied van de fysieke leefomgeving mogelijk te maken. Hier voorafgaand is het opstellen van een omgevingsvisie belangrijk, hierin moeten alvast strategische keuzes worden gemaakt.

4

"Theekoepel, gezien vanaf Zandpad, Breukelen"

4 Het omgevingsplan bij andere gemeenten

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingezoomd op andere gemeenten. Hoe gaan zij om met het omgevingsplan en welke ambitieniveaus hanteren zij? Verschillende gemeenten zijn al aan het experimenteren met het omgevingsplan. Bij deze gemeenten kan belangrijke informatie voor het omgevingsplan van Stichtse Vecht worden opgehaald. De werkwijze van vier gemeenten, Boekel, Alphen aan den Rijn, Soest en Gooise Meren wordt geanalyseerd. Zij doen allen mee met een tranche van de Chw. Waardoor het mogelijk is om een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte op te stellen. Bewust is gekozen om de werkwijze van deze vier gemeenten toe te lichten, omdat zij allen bezig zijn met het omgevingsplan, maar wel op hun eigen manier.

Het doel van dit hoofdstuk is om in kaart te brengen hoe andere gemeenten omgaan met het omgevingsplan en of de manier van werken en het ambitieniveau passend zijn bij de gemeente Stichtse Vecht. Is het bijvoorbeeld een optie voor de gemeente Stichtse Vecht om een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte op te stellen? Daarnaast geeft het een beeld van hoe een omgevingsplan er in de praktijk uit kan zien.

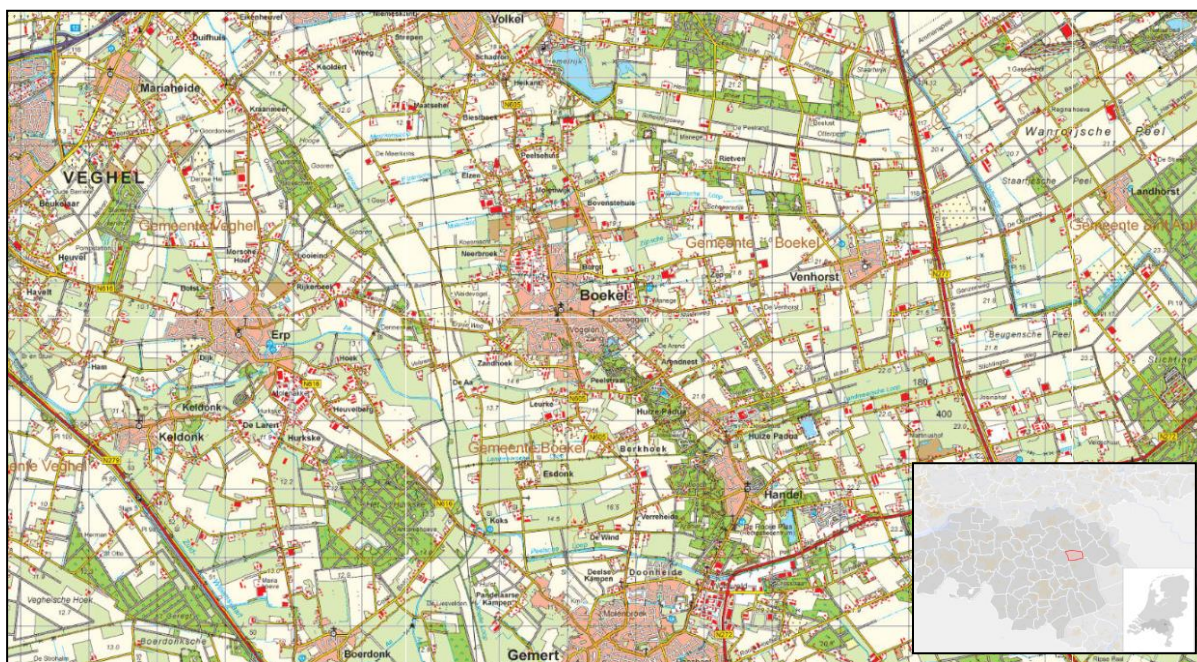
Gemeenten gaan verschillend om met de komst van de Omgevingswet en het opstellen van een omgevingsplan. Dit is afhankelijk van de situatie per gemeente. Bijvoorbeeld kleine gemeenten, waar geen ontwikkelingen zijn voorgenomen, zullen waarschijnlijk vooral een afwachtede houding hebben. De VNG is er voorstander van dat gemeenten nu al beginnen met het werken met de Omgevingswet. Zij hebben gevraagd aan elke gemeente om een zogenaamde “kwartiermaker” aan te melden. Dit is een contactpersoon die het aanspreekpunt vormt van de gemeente en aan de slag gaat met de veranderingsopgave. Ongeveer de helft van de gemeenten hadden in januari 2016 een kwartiermaker aangemeld (VNG, 2016). Ook de gemeente Stichtse Vecht heeft een kwartiermaker aangesteld.

4.2 Bestemmingsplan met verbrede reikwijdte

Zoals in paragraaf 2.2.3 is aangegeven is in de Chw de mogelijkheid opgenomen dat een gemeente een bestemmingsplan met “verbrede reikwijdte” kan opstellen, dit is een bestemmingsplan met de kenmerken van het omgevingsplan. Hiermee kan worden voorgesorteerd op komst van de Omgevingswet. De Chw bevat verschillende tranches waarin gemeenten zich kunnen aanmelden om mee te doen (Rijksoverheid, 2015). De eerste twee omgevingsplannen hebben inmiddels ter inzage gelegen. Het gaat om het voorontwerp omgevingsplan Buitengebied 2016 van de gemeente Boekel en het ontwerp omgevingsplan Rijnhaven-Oost van de gemeente Alphen aan den Rijn (Binnenlandsbestuur, 2016). Beide omgevingsplannen zijn niet voor het gehele grondgebied opgesteld, bij de gemeente Boekel geldt het omgevingsplan voor het totale buitengebied en bij de gemeente Alphen aan den Rijn voor een bedrijventerrein waar in de toekomst een herontwikkeling plaatsvindt. In het vervolg van deze paragraaf zullen deze twee omgevingsplannen en de werkwijze van Soest en Gooise Meren nader worden toegelicht. Voor meer achtergrondinformatie, met name gericht op de inhoud van de verschillende omgevingsplannen, wordt in de tekst verwezen naar verschillende bijlagen.

4.2.1 Omgevingsplan Buitengebied 2016 gemeente Boekel

De gemeente Boekel heeft voor het gehele buitengebied een omgevingsplan opgesteld. Dit is mogelijk via de elfde tranche van de Chw waarin het project is opgenomen. De gemeente heeft verschillende redenen om op deze manier een omgevingsplan voor het buitengebied op te stellen. Zo is het vigerende bestemmingsplan in 2006 vastgesteld en dient daarom geactualiseerd te worden. Daarnaast maakt de verbrede reikwijdte van het bestemmingsplan het mogelijk voor de gemeente Boekel om de nota Vitaal Buitengebied te integreren. In deze nota geeft de gemeente aan of bepaalde ontwikkelingen mogelijk zijn in een gebied. Ook kunnen verschillende andere beleidsstukken en verordeningen voor de fysieke leefomgeving worden geïntegreerd in het omgevingsplan, ook wordt het aspect gezondheid meegenomen. Boekel is de eerste gemeente met een viewer voor het omgevingsplan. Deze heeft men zelf ontwikkeld (Gemeente Boekel, 2016). De reden hiervan is dat het omgevingsplan niet goed is weer te geven op ruimtelijkeplannen.nl.

Figuur 3 Ligging Boekel (CBS, 2016) en (Kadaster, 2015)

De raad en belangenvertegenwoordigers werden in een vroeg stadium betrokken, dit ging via werkgroepen. Hierdoor werd het kennisniveau verhoogd. Het plan heeft zes weken ter inspraak gelegen. In deze periode zijn ongeveer 120 inspraakreacties binnengekomen. Dit is relatief weinig voor een groot plan. Ter vergelijking, bij het vorige buitengebied bestemmingsplan waren er meer dan 200 inspraakreacties binnen gekomen. Vooraf zijn er verschillende informatiebijeenkomsten georganiseerd, daarnaast hadden burgers de mogelijkheid om bij de gemeente langs te komen voor vragen.

“Door vroegtijdig informatiebijeenkomsten te organiseren, is het aantal inspraakreacties beperkt gebleven, aldus de heer Hermans van de gemeente Boekel”

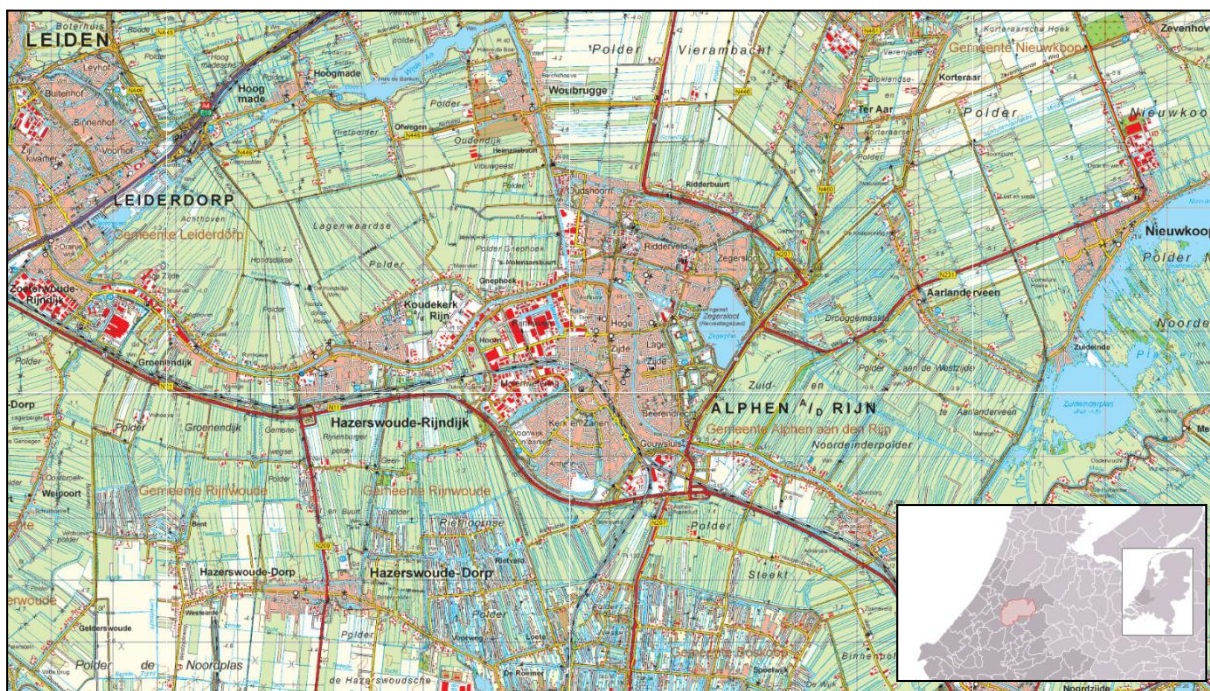
Er is veel aandacht geweest voor het omgevingsplan, bijvoorbeeld door grote advertenties in de plaatselijke kranten. De binnengekomen inspraakreacties hebben voornamelijk betrekking op perceelniveau. Daarnaast zijn er inspraakreacties van belangenorganisaties op beleidsmatig niveau. (A. Hermans, persoonlijke mededeling, 1 april 2016).

De gemeente Boekel en gemeente Stichtse Vecht zijn erg verschillend. Boekel is vooral een agrarische gemeente terwijl Stichtse Vecht een meer gevarieerder landschap heeft. De manier van werken van Boekel is vooruitstrevend. Zij waren bijvoorbeeld de eerste gemeente zonder welstandsnota en zijn nu de eerste gemeente met een omgevingsplan voor het buitengebied. De gemeente Stichtse Vecht is over het algemeen traditioneler, men is de laatste jaren vooral bezig geweest met de actualisering van bestemmingsplannen, zo ook voor het buitengebied. Het is dan ook niet logisch om na deze grote hoeveelheid werkzaamheden opnieuw een bestemmingsplan voor het buitengebied op te stellen, maar dan met de mogelijkheden van het omgevingsplan. Een andere mogelijkheid voor de gemeente Stichtse Vecht is om een omgevingsplan op te stellen voor de gronden waar nu bestemmingsplannen gelden die binnenkort geactualiseerd moeten worden er is echter niet de behoefte om gebruik te maken van de verbrede reikwijdte, dit was bij Boekel wel het geval. Belangrijk voor de gemeente Stichtse Vecht is om vroegtijdig te beginnen met informatie richting bewoners, belangenorganisaties en de raad. Dit kan in een later stadium problemen voorkomen.

In bijlage 5 is een uitgebreide versie van deze paragraaf opgenomen met daarin meer informatie over de inhoud het omgevingsplan Buitengebied 2016 van de gemeente Boekel en een verslag van een interview bij de gemeente Boekel.

4.2.2 Omgevingsplan Rijnhaven Oost gemeente Alphen aan den Rijn

Bedrijventerrein Rijnhaven Oost in Alphen aan den Rijn is opgenomen in de tiende tranche van de Chw. De gemeente wil graag een transformatie van het oostelijke gedeelte van het bedrijventerrein mogelijk maken, waardoor er een gebied ontstaat waar gewoond, gewerkt en gerecreëerd kan worden. Het gehele plangebied heeft de functie “transformatie” gekregen. Wel is het gebied ingedeeld in verschillende deelgebieden. Om aan te geven welke activiteiten er mogelijk zijn per deelgebied is een gebieds- en activiteitentabel opgesteld. Per deelgebied zijn één of meerdere activiteiten mogelijk, bijvoorbeeld wonen, bedrijven, dienstverlening en horeca (Gemeente Alphen aan den Rijn, 2016).

Figuur 4 Ligging Alphen aan den Rijn (CBS, 2014) en (Kadaster, 2015)

Men vindt participatie belangrijk. In een vroeg stadium werden onder andere de eigenaren en de ondernemersvereniging betrokken. Daarnaast werd er een informatieavond georganiseerd. Het omgevingsplan heeft zes weken ter inzage gelegen. Er zijn verschillende zienswijzen ingediend, waarin men zich met name afvraagt hoe het omgevingsplan werkt.

Het omgevingsplan Rijnhaven Oost geldt maar voor een klein gedeelte van het grondgebied van de gemeente Alphen aan den Rijn. De overgang naar één omgevingsplan zal dan ook groter zijn dan bij bijvoorbeeld de gemeente Boekel. Deze manier van werken zorgt er voor dat op de locatie initiatieven doorgang kunnen ondervinden. Daarnaast maakt men binnen de gemeentelijke organisatie kennis met de mogelijkheden van de Omgevingswet. Voor Stichtse Vecht is dit ook mogelijk. Er zijn verschillende locaties in de gemeente waar men ontwikkelingen wenst, maar die lastig binnen het bestemmingsplan te realiseren zijn. Een voorbeeld hiervan is Bisonspoor in Maarssen. De gemeente wil op deze locatie medewerking verlenen om een winkelcentrum met parkeergarage te herontwikkelen. Dit is echter niet passend binnen het bestemmingsplan. Daarnaast zal het voor de ambtelijke organisatie van de gemeente Stichtse Vecht goed zijn om via een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte te leren werken met de Omgevingswet en het omgevingsplan. Het is tevens een manier om ontwikkelingen te stimuleren en functiewijzigingen mogelijk te maken, zoals de gemeente aangeeft in haar beleidsdocumenten.

In bijlage 6 is een uitgebreide versie van deze paragraaf opgenomen met daarin meer informatie over de inhoud het omgevingsplan Rijnhaven Oost en een verslag van een seminar bij de gemeente Alphen aan den Rijn.

4.2.3 Omgevingsplan gemeente Soest

De gemeente Soest doet net als Bussum mee in de achtste tranche van de Chw, waarbij een omgevingsplan voor het gehele grondgebied wordt opgesteld. Voor de gemeente Soest is deregulering een belangrijke reden om te werken met een omgevingsplan. In 2013 zijn alle gemeentelijke bestemmingsplannen geactualiseerd (Platform31, 2014). Door te werken met deelgebieden verspreid over de gemeente, wordt geëxperimenteerd met de mogelijkheden van het omgevingsplan. Men werkt hierbij met functies en thema's in plaats van bestemmingen, daarnaast wordt er veel gewerkt met binnenplanse afwijkingen. Verordeningen die ruimtelijk relevant zijn worden meegenomen. Men loopt hierbij vooral tegen de digitaliseringsaspecten aan. De website ruimtelijkeplannen.nl werkt met bestemmingen, terwijl het omgevingsplan zal bestaan uit functies en thema's. Een ander punt waar men tegen aanloopt is planschade. Hier is nog niets over bekend (O. de Man en K. van Haaften, persoonlijke mededeling, 1 april 2016).

Figuur 5 Ligging Soest (CBS, 2016) en (Kadaster, 2015)

De gemeente Soest heeft niet als ambitie om alle mogelijkheden van de Omgevingswet optimaal te benutten. Men probeert zo praktisch mogelijk te werken, er wordt gekeken wat ruimtelijk relevant is. Door mee te doen met een tranche van de Chw is de gemeente Soest wel vooruitstrevend. Door te experimenteren met kleine deelgebieden kan men na de invoering van Omgevingswet snel toewerken naar één omgevingsplan. In principe wordt er voor de invoering van de Omgevingswet nog geen omgevingsplan vastgesteld voor een klein plangebied.

De manier van werken van de gemeente Soest zou ook voor de gemeente Stichtse Vecht nuttig kunnen zijn. Door in kleine deelgebieden te experimenteren met het omgevingsplan kan Stichtse Vecht veel ervaring opdoen, zodat voor de invoering van de Omgevingswet bijvoorbeeld al bepaald is welke verordeningen er worden meegenomen in het omgevingsplan. Deze manier van werken zorgt er voor dat het omgevingsplan snel tot stand kan komen na de invoering van de Omgevingswet. De deregulering waarmee Soest bezig is, is ook een optie voor Stichtse Vecht. In het Hoofdlijnenakkoord (paragraaf 3.2.1) wordt aangegeven dat men de regeldruk wil verminderen (deregulering). Werken met een omgevingsplan levert hieraan een bijdrage.

In bijlage 7 is een uitgebreide versie van deze paragraaf opgenomen met daarin meer informatie over de inhoud het omgevingsplan Soest en een verslag van een interview bij de gemeente Soest.

4.2.4 Omgevingsplan Bussum gemeente Gooise Meren

De (toenmalige) gemeente Bussum deed in 2014 mee in de achtste tranche van de Chw, wat betekent dat de gemeente een omgevingsplan voor het geheel grondgebied zou gaan opstellen (Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2014). De gemeente zag de mogelijkheid om niet op een traditionele manier een bestemmingsplan op te stellen, via de Chw, als een kans om te kunnen voldoen aan de doelstelling om meer flexibiliteit en integraliteit te realiseren (Omgevingsweb, 2014). Per 1 januari 2016 is de gemeente Bussum samen met de gemeenten Naarden en Muiden opgegaan in de gemeente Gooise Meren. Ondanks de fusie gaat met door met het opstellen van het omgevingsplan (Adviesbureau Tonnaer, 2015). Een belangrijke doelstelling is deregulering. De gemeente wil zoveel mogelijke bestaande regelingen verwerken in het omgevingsplan. Dit moet zorgen voor meer flexibiliteit. Voor kleine initiatieven moeten geen starre regels meer gelden door een globalere regelgeving (Platform31, 2014).

Figuur 6 Ligging Gooise Meren (CBS, 2016) en (Kadaster, 2015)

Voor de gronden van Bussum gelden zes bestemmingsplannen. De gemeente was ontevreden over de flexibiliteit van deze plannen. Door een omgevingsplan op te stellen wil men flexibele regels voor gebiedsontwikkeling, minder regels, kortere procedures, betere samenhang tussen regels en een duidelijke leesbaarheid en raadpleegbaarheid (Ministerie van Infrastructuur en Milieu, z.d.). Dit kan gezien worden als een hoog ambitieniveau. Er wordt optimaal gebruik gemaakt van de mogelijkheden die de Omgevingswet biedt.

De situatie bij de voormalige gemeente Bussum was aanzienlijk anders dan nu bij Stichtse Vecht. Het aantal bestemmingsplannen in Bussum is een stuk lager, daarnaast zijn de plannen beter op elkaar afgestemd dan bij Stichtse Vecht. Het idee van de gemeente Bussum om een omgevingsplan op te stellen is voortgekomen uit het gebrek aan flexibiliteit. Bij Stichtse Vecht is sprake van een groot aantal die inhoudelijk van elkaar verschillen. Zodoende wil men eerst een standaardisering laten plaatsvinden. In de verschillende beleidsstukken (zie hoofdstuk 3) wordt meerdere keren aangegeven dat de gemeente graag ontwikkelingen wil stimuleren en functiewijzigingen mogelijk wil maken. Een omgevingsplan waarin dit mogelijk wordt gemaakt, zoals Bussum, kan daardoor passend zijn voor Stichtse Vecht. Toch lijkt dit ambitieniveau momenteel te hoog. Het is belangrijk om eerst een

standaardisering te laten plaatsvinden. Daarnaast moet men afvragen of een grote deregulering, zoals bij Bussum, gewenst is.

In bijlage 8 is een uitgebreide versie van deze paragraaf opgenomen met daarin meer informatie over de inhoud het omgevingsplan Bussum van de gemeente Gooise Meren.

4.3 Conclusie

Door in te zoomen op andere gemeenten is belangrijke informatie verzameld over het omgevingsplan en welke mogelijkheden er zijn voor de gemeente Stichtse Vecht. De in dit hoofdstuk behandelde gemeenten hebben over het algemeen een hoog ambitieniveau voor het omgevingsplan. Zij zijn nu al begonnen met een omgevingsplan voor een gedeelte of het gehele grondgebied van de gemeente. Hierdoor zullen deze gemeenten na verwachting goed voorbereid zijn op de komst van de Omgevingswet in 2018.

Voor Stichtse Vecht is werken met een omgevingsplan via de Chw een optie, de vier geanalyseerde gemeenten werken allen op een eigen manier met de Chw. In de uitwerking van de mogelijke ambitieniveaus van gemeente Stichtse Vecht voor het omgevingsplan zal dit worden meegenomen (hoofdstuk 5). Met name de manier van werken van Alphen aan de Rijn en Soest is passend bij Stichtse Vecht. Er wordt op een kleinschalige manier geëxperimenteerd. Grotere omgevingsplannen, zoals Bussum en Boekel zijn erg ambitieus en sluiten minder aan op het gemeentelijke beleid van Stichtse Vecht.

Deregulering is een belangrijke reden voor andere gemeenten om nu al te werken met een omgevingsplan. Voor Stichtse Vecht zou dit een belangrijke reden kunnen zijn om nu al aan de slag te gaan met het omgevingsplan. In het Hoofdlijnenakkoord coalitie 2014-2018 van Stichtse Vecht wordt ondermeer aangegeven dat wordt gestreefd naar het verminderen van regeldruk en het versnellen van procedures.

Belangrijke bevindingen bij andere gemeenten:

- Complexe, maar gewenste ontwikkelingen zijn mogelijk te maken via een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte (omgevingsplan).
- Meedoen met een tranche van de Chw is een goede manier om kennis te maken met de Omgevingswet en het omgevingsplan.
- De landelijke voorziening voor bestemmingsplannen, ruimtelijkeplannen.nl, is niet geschikt voor omgevingsplannen. Bij de digitalisering kan hierdoor tegen problemen worden aangelopen. De juiste software ontbreekt nog.
- De inhoud van de Invoeringswet en de vier AMvB's is nog niet gepubliceerd. Hierdoor zijn verschillende zaken nog onduidelijk en loopt men enig risico.

5

5 Ambitieniveaus voor het omgevingsplan

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden drie mogelijke ambitieniveaus van het omgevingsplan voor gemeente Stichtse Vecht uitgewerkt. Voordat de Omgevingswet in werking treedt kan de gemeente Stichtse Vecht bepalen welk bestuurlijk ambitieniveau het gaat aanhouden. De keuze van het ambitieniveau heeft grote invloed op het invoeringstraject. Er kan bijvoorbeeld gekozen worden voor een “laag” ambitieniveau waarbij minimale maatregelen worden genomen, maar er kan ook een “hoog” ambitieniveau worden aangehouden, waarbij maximaal gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden die de Omgevingswet biedt.

De VNG is op dit moment bezig met het uitwerken van verandertypen. Op basis hiervan kan de gemeente het gesprek aangaan met de VNG over het ambitieniveau van de gemeente (VNG, 2014). Vooruitlopend op de verandertypen van de VNG worden in deze paragraaf de mogelijke ambitieniveaus die de gemeente Stichtse Vecht kan aanhouden bij het opstellen van het omgevingsplan behandeld. Aan de hand van het theoretisch kader, ruimtelijke beleid van de gemeente Stichtse Vecht en voorbeelden van andere gemeenten zijn deze drie mogelijke ambitieniveaus voor het omgevingsplan “op maat” uitgewerkt. Richting de invoering van de Omgevingswet kan de gemeente een keuze maken voor een ambitieniveau.

Drie ambitieniveaus:

- Ambitieniveau 1: Voldoen aan het wettelijk minimum
- Ambitieniveau 2: Voorbereidingen treffen
- Ambitieniveau 3: Maximaal gebruik maken van de Omgevingswet

5.2 Uitwerking ambitieniveau 1 - Voldoen aan wettelijk minimum

Ambitieniveau 1 is het laagste ambitieniveau. De gemeente neemt hierin een afwachtende houding aan. Er worden in principe geen maatregelen genomen voor de invoering van de Omgevingswet. Na 2018 zal men toewerken naar één gebiedsdekkend omgevingsplan. De inhoud hiervan is gericht op de minimale wettelijke vereisten.

Stap 1 - Omgevingsvisie opstellen

De gemeente Stichtse Vecht is in het voorjaar van 2016 begonnen met de voorbereidingen voor de omgevingsvisie. De inhoud van de omgevingsvisie is daardoor op dit moment nog onbekend. Belangrijk is dat in de omgevingsvisie kaders worden gesteld voor het omgevingsplan. Doelen en ambities voor de fysieke leefomgeving die de gemeente stelt worden hierin meegenomen.

Stap 2 - Standaardisering bestemmingsplannen

De gemeente Stichtse Vecht is begonnen met de standaardisering van bestemmingsplannen. Uit hoofdstuk 3, waarin het ruimtelijke beleid van de gemeente is beschreven en geanalyseerd, blijkt dat de regelingen van bestemmingsplannen vaak niet op elkaar aansluiten. Men wil daarom een uniforme regelgeving opstellen die gebruikt kan worden voor nieuwe bestemmingsplannen. Wanneer de regelingen van verschillende bestemmingsplannen beter op elkaar zijn afgestemd, kan er gemakkelijker worden toegewerkt naar één omgevingsplan.

Stap 3 - Invoeringswet en AMvB's afwachten

Zoals in hoofdstuk 2 is aangegeven is de inhoud van de Invoeringswet en de vier AMvB's nog niet gepubliceerd. De verwachting is dat dit zal gebeuren in 2017. Het is hierdoor bijvoorbeeld nog niet bekend op welke termijn bestemmingsplannen en beheersverordeningen moeten voldoen aan de eisen die gesteld worden in de Omgevingswet. Daarnaast is het bijvoorbeeld nog onduidelijk wat minimaal verplicht moet worden opgenomen in het omgevingsplan, bijvoorbeeld welke verordeningen meegenomen dienen te worden. Nadat de inhoud van de Invoeringswet en de vier AMvB's zijn gepubliceerd, is er voor de gemeente meer duidelijk over het omgevingsplan. Er kan in de tussentijd bijvoorbeeld worden nagedacht over welke verordeningen worden meegenomen in het omgevingsplan. Daarnaast zullen er tegen die tijd meer voorbeelden van andere gemeenten beschikbaar zijn.

Stap 4 - Inwerkingtreding van de Omgevingswet

Het is nog niet geheel duidelijk wanneer de Omgevingswet in werking treedt. Op dit moment staat de datum op 1 december 2018. Op het moment dat de wet in werking treedt worden alle bestemmingsplannen en beheersverordeningen aangemerkt als één omgevingsplan. Vervolgens moet worden toegewerkt naar één “echt” omgevingsplan, dat voldoet aan de wettelijke kaders. Belangrijk is hierbij de standaardisering. De gemeente is voornemens een standaardisering te laten plaatsvinden, waardoor de regelgeving uit verschillende bestemmingsplannen beter op elkaar is aangesloten.

Alleen de minimaal verplichte en ruimtelijk relevante verordeningen worden meegenomen in het omgevingsplan. Het omgevingsplan is conserverend van aard. De huidige mogelijkheden uit de bestemmingsplannen worden overgenomen. Belangrijk is dat het omgevingsplan wordt vastgesteld binnen de nu nog onbekende termijn. De houding van de gemeente Stichtse Vecht is afwachtend. De gemeente kan inspiratie op doen aan de hand van andere gemeenten.

Het omgevingsplan kan een bijdrage leveren om de doelen en ambities voor de fysieke leefomgeving te realiseren die de gemeente stelt in verschillende beleidsdocumenten (zie hiervoor hoofdstuk 3). Ondanks het conserverende karakter van het omgevingsplan, zoals hierboven beschreven, kan het bijdragen aan het verminderen van de regeldruk en het versnellen van procedures. De gemeente vindt het belangrijk dat de cultuurhistorische landschappen en natuur behouden blijven. Ook geeft de gemeente in haar beleidsdocumenten aan dat men geen voorstander is van grote uitbreidingslocaties. In het omgevingsplan kan voor het buitengebied worden opgenomen dat uitbreiding wordt uitgesloten. Hiermee wordt aangesloten bij het conserverende karakter.

Stap 5 - Participatietraject

Gezien het conserverende karakter van het omgevingsplan is er geen hoge mate van participatie aan te bevelen. Het omgevingsplan zal voor het grootste gedeelte een actualisatie betreffen van de verschillende bestemmingsplannen. De eisen die de wetgever stelt aan participatie worden nageleefd, zoals het ter inzage leggen van het omgevingsplan. Op voorhand is te verwachten dat veel zienswijzen betrekking zullen hebben op het verschil tussen bestemmingsplan en omgevingsplan. Veel mensen zullen in eerste instantie niet goed weten wat een omgevingsplan is, via bijvoorbeeld informatieavonden kan onduidelijkheid worden weggenomen. Vervolgens kan worden toegewerkt naar de vaststelling van het omgevingsplan.

5.3 Uitwerking ambitieniveau 2 - Voorbereidingen treffen

Bij ambitieniveau 2 begint de gemeente Stichtse Vecht met de eerste voorbereidingen op het omgevingsplan. Dit gebeurt door te experimenteren met het omgevingsplan via de crisis- en herstelwet. Er wordt toegewerkt naar een omgevingsplan waarin de doelen en ambities voor de fysieke leefomgeving uit het de gemeentelijke beleidsstukken worden verwezenlijkt.

Stap 1 - Omgevingsvisie opstellen

De gemeente Stichtse Vecht is in het voorjaar van 2016 begonnen met de voorbereidingen voor de omgevingsvisie. De inhoud van de omgevingsvisie is daardoor op dit moment nog onbekend. Belangrijk is dat in de omgevingsvisie kaders worden gesteld voor het omgevingsplan, doelen en ambities die de gemeente stelt worden hierin meegenomen.

Stap 2 - Standaardisering bestemmingsplannen

Standaardisering van bestemmingen draagt bij aan een goede voorbereiding op het omgevingsplan. Er kan makkelijker worden toegewerkt naar een omgevingsplan met een uniforme regelgeving. Deze uniforme regelgeving kan ook gebruikt worden voor nieuwe bestemmingsplannen die moeten worden opgesteld.

Stap 3 - Meedoen met een tranche van de Crisis- en herstelwet

De gemeente wordt geadviseerd om mee te doen met een tranche van de Chw waarin het een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte kan opstellen. Dit kan om een project gaan waar via het huidige bestemmingsplan de geplande ontwikkelingen lastig te realiseren zijn. Door op deze manier te werk te gaan is de gemeente voorbereid op de komst van de omgevingswet. Er is bijvoorbeeld al nagedacht over welke verordeningen meegenomen kunnen worden in het omgevingsplan. Passend

zijn hierbij de werkwijze van Alphen aan den Rijn en Soest, waar men op kleine schaal experimenteert. In het ruimtelijke beleid geeft de gemeente Stichtse Vecht aan dat behoud van het landschap erg belangrijk is. De verwachting is dat er geen uitbreidingslocaties komen. Wel is de gemeente voorstander van nieuwe woningbouw door middel van inbreiding. Voor sommige locaties, bijvoorbeeld in de buurt van bedrijven of voormalige bedrijfslocaties, kan een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte uitkomst bieden. Kortom, meedoen met een tranche van de Chw heeft twee belangrijke voordelen. Allereerst kunnen één of meerdere ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt die via het huidige bestemmingplan lastig te realiseren zijn. Daarnaast wordt de organisatie alvast voorbereid op de komst van de Omgevingswet. Men kan bijvoorbeeld alvast nadenken over welke verordeningen worden meegenomen in het omgevingsplan (deregulering). Er kan ook worden gekozen om alleen maar te experimenteren op enkele locaties. Hierdoor maakt de gemeente kennis met het omgevingsplan en de mogelijkheden die er zijn, maar hoeft het geen plan vast te stellen. Deze manier van werken wordt bijvoorbeeld toegepast door de gemeente Soest.

Stap 4 - Invoeringswet en AMvB's afwachten

Ondanks dat de inhoud van de AMvB's en de Invoeringswet nog niet bekend is, kan er al wel worden begonnen met het experimenteren via een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte. Bij zulke projecten zal het Ministerie van Infrastructuur en Milieu meekijken en in overleg treden, om zo tot een goede inhoud van het omgevingsplan te komen.

Stap 5 - Participatietraject in gang zetten

Voordat de Omgevingswet inwerking treedt kan het participatietraject beginnen. Er kunnen informatieavonden worden georganiseerd voor bewoners. Daarnaast kunnen er werkgroepen worden gemaakt met daarin raadsleden en belangenvertegenwoordigers. De raad dient in een vroeg stadium geïnformeerd te worden.

Stap 6 - Inwerkingtreding van de Omgevingswet

Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen alle bestemmingsplannen en beheersverordeningen worden aangemerkt als onderdeel van het omgevingsplan. Vervolgens dient de gemeente in een nog onbekende termijn toe te werken naar één uniform omgevingsplan. Tijdens de omgevingsplanprocedure zal het omgevingsplan ter inzage worden gelegd. Door vooraf te beginnen met participatie kan het aantal zienswijzen worden beperkt.

De gemeente Stichtse Vecht heeft binnen dit ambitieniveau al kennis gemaakt met de Omgevingswet en het omgevingsplan door middel van de Chw. Daarnaast heeft er een standaardisering van bestemmingsplannen plaatsgevonden. Het is daardoor voor de gemeente mogelijk om op een soepele wijze toe te werken naar het omgevingsplan. Belangrijk is om gemeentelijke doelen en ambities te verwerken in het omgevingsplan. Wel dient er een duidelijke afweging te worden gemaakt per deelgebied. De gemeente geeft in haar beleidsdocumenten aan dat het ruimte wil bieden voor initiatieven. Er moet worden afgewogen of men deze ruimte voor het gehele grondgebied wil laten gelden. Daarnaast is het belangrijk om te werken binnen de kaders die gesteld worden in de omgevingsvisie. Vooruitlopend op het omgevingsplan zal de omgevingsvisie worden vastgesteld.

5.4 Uitwerking ambitieniveau 3 - Maximaal gebruik maken van de Omgevingswet

Ambitieniveau 3 is het hoogste ambitieniveau. Er wordt hierbij optimaal gebruik gemaakt van de mogelijkheden die de Omgevingswet biedt. Via een grote deregulering worden alle regelingen voor de fysieke leefomgeving geïntegreerd in één omgevingsplan. Er worden nog vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet één of meer omgevingsplannen opgesteld voor locaties waar de bestemmingsplannen geactualiseerd dienen te worden (via de Chw). Zo is de gemeente goed voorbereid op de komst van de Omgevingswet.

Stap 1 - Omgevingsvisie opstellen

Stichtse Vecht is in het voorjaar van 2016 begonnen met de voorbereidingen voor de omgevingsvisie. De inhoud van de omgevingsvisie is daardoor op dit moment nog onbekend. Belangrijk is dat in de

omgevingsvisie kaders worden gesteld voor het omgevingsplan, doelen en ambities voor de fysieke leefomgeving die de gemeente stelt worden hierin meegenomen.

Stap 2 - Meedoen met een tranche van de Crisis- en herstelwet

De gemeente stelt één of meerdere bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte op via een tranche van de Chw. Dit kan een bijvoorbeeld voor de gebieden waarvoor binnenkort een nieuw bestemmingsplan moet worden opgesteld door de actualisatieplicht. In het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte wordt optimaal gebruik gemaakt van de mogelijkheden die de Omgevingswet biedt, zo worden alle regelingen voor de fysieke leefomgeving meegenomen. Hierdoor vindt er een grote deregulering plaats. De Invoeringswet en vier AMvB's worden niet afgewacht.

Stap 3 - Participatietraject in gang zetten

Wanneer de gemeente voor gedeeltes van het grondgebied meedoet met de Chw is participatie belangrijk. De gemeenteraad en belangenorganisaties moeten in een vroeg stadium betrokken worden, bijvoorbeeld via werkgroepen. Één van de gemeentelijke beleidsdoelen, zo is in hoofdstuk 3 te lezen, is dat de gemeente dicht bij de burger wil staan en bewoners zoveel mogelijk wil betrekken bij gemeentelijke plannen. Vooral bij een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte (omgevingsplan) is dit erg van belang. Uit de ervaring van andere gemeenten (zie hoofdstuk 4) blijkt dat de meeste vragen van bewoners betrekking hebben op het nieuwe en het onbekende van het omgevingsplan. Het is daarom van belang om bewoners goed te informeren en eventueel te laten meedenken.

Stap 4 - Vaststelling bestemmingsplan verbrede reikwijdte

De gemeente streeft er naar om voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 december 2018 één of meerdere bestemmingsplannen met verbrede reikwijdte vast te stellen.

Stap 5 - Inwerkingtreding van de Omgevingswet

Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet kan soepel worden toegewerkt naar één omgevingsplan voor het gehele grondgebied. De gemeente heeft voldoende ervaring opgedaan door te werken met een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte voor een aanzienlijk deel van het grondgebied. Er verordeningen en regelingen voor de fysieke leefomgeving zijn al meegenomen. Daarnaast heeft er een standaardisering plaatsgevonden. Hierdoor is er meer uniformiteit in de regelgeving, waardoor de overgang van verschillende bestemmingsplannen naar één omgevingsplan aanzienlijk gemakkelijker kan verlopen. Wanneer de gemeente toewerkt naar één gebiedsdekkend omgevingsplan moet er op een zelfde manier als bij het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte participatie plaatsvinden.

Zoals uit hoofdstuk 2 blijkt kan het omgevingsplan wordt gekenmerkt door uitnodigingsplanologie. De gemeente maakt in dit ambitieniveau gebruik van deze mogelijkheid. Hiermee kunnen gemeentelijke doelen en ambities, zoals benoemd in hoofdstuk 3, in de praktijk worden gebracht. Hierin staat bijvoorbeeld dat de gemeente zoekt naar mogelijkheden om ruimtelijke ontwikkelingen te faciliteren. Het omgevingsplan moet ruimte bieden voor initiatieven die bijdrage aan het behoud van natuur en cultuurhistorische landschappen. Daarnaast kan de regeldruk en de duur van procedure hierdoor verminderd worden, hierbij is deregulering van belang. Daarnaast kan het omgevingsplan veel ruimte bieden voor functiewijzigingen. Naar verwachting is er in de toekomst minder vraag naar (met name oud) bedrijfstuig. Functiewijziging naar wonen is dan bijvoorbeeld een mogelijkheid. Ook kan hiermee inbreiding binnen de bebouwde kom gemakkelijker worden gerealiseerd. Het is nog niet geheel duidelijk hoe om wordt gegaan met planschade. Hier dient rekening mee gehouden te worden.

Er wordt maximaal gebruik gemaakt van de mogelijkheden die de Omgevingswet biedt voor het omgevingsplan. Zoveel mogelijk gemeentelijke verordeningen voor de fysieke leefomgeving worden meegenomen. Het omgevingsplan wordt gebruikt als middel om een grote deregulering plaats te laten vinden.

5.5 Vergelijking verschillende ambitieniveaus

Ambitieniveau 1 Voldoen aan wettelijk minimum	
Voordelen:	• Kleine investering. • Door een afwachtende houding aan te nemen, wordt weinig risico gelopen.
Nadelen	• Gemeentelijke doelen en ambities worden niet gerealiseerd. • Deregulering vindt nauwelijks plaats, hierdoor kan het zijn dat procedures traag zullen verlopen.
Ambitieniveau 2 Voorbereidingen treffen	
Voordelen:	• Gemeente doet ervaring op door te experimenteren met het omgevingsplan. • Kleine maar lastige ontwikkelingen die niet mogelijk zijn binnen het bestemmingsplan worden mogelijk gemaakt door middel van een omgevingsplan via de Chw. • Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet kan snel worden toegewerkt naar één omgevingsplan. • Gemeentelijke doelen en ambities worden gerealiseerd. • Er vindt een deregulering plaats.
Nadelen	• Gemiddelde investering.
Ambitieniveau 3 Maximaal gebruik maken van de Omgevingswet	
Voordelen:	• Er kan na de inwerkingtreding van de Omgevingswet vlekkeloos worden toegewerkt naar één uniform omgevingsplan. • Grote deregulering, procedures zullen hierdoor in de toekomst soepel verlopen. • Gemeentelijke doelen worden gerealiseerd.
Nadelen	• Grote investering. • Er is nog veel onduidelijk over de inhoud van het omgevingsplan. Door nu al veel te experimenteren kan het zijn dat handelingen voor niks worden gedaan.

De voor- en nadelen van de verschillende ambitieniveaus om tot een omgevingsplan te komen zijn in beeld gebracht. Hieruit blijkt dat het tweede ambitieniveau de meeste voordelen biedt en het beste past bij het beleid van Stichtse Vecht. Om dit niveau na te streven moet een gemiddelde investering gedaan worden. In zowel het tweede als derde ambitieniveau wordt na 2018 toegewerkt naar een omgevingsplan waarin de doelen en ambities voor de fysieke leefomgeving uit gemeentelijke beleidsdocumenten in de praktijk worden gebracht. Dit is bij het eerste ambitieniveau niet het geval. Bij het derde ambitieniveau wordt er meer gebruik gemaakt van de mogelijkheden die de Omgevingswet biedt. Er vindt een grotere deregulering plaats dan bij de andere twee ambitieniveaus. Het is echter de vraag of dit gewenst is. Daarnaast is nog niet helemaal zeker wat wel en niet meegenomen kan worden in het omgevingsplan. Bij het tweede ambitieniveau wordt op een aanzienlijk kleinere schaal gewerkt met een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte dan bij het derde ambitieniveau. De gemeente leert op deze manier toch werken met het omgevingsplan, maar hoeft niet een grootschalig omgevingsplan vast te stellen.

Voorkeur: Gezien het ruimtelijke beleid van gemeente Stichtse Vecht, is het tweede ambitieniveau "voorbereidingen treffen" het meest passend.

5.6 Conclusie

De verschillende mogelijke ambitieniveaus van het omgevingsplan van gemeente Stichtse Vecht zijn uitgewerkt. Het betreft drie niveaus, variërend tussen laag en hoog. De ambitieniveaus zijn gebaseerd op de mogelijkheden die de Omgevingswet zal bieden (zie hoofdstuk 2 theoretisch kader), het ruimtelijke beleid van gemeente Stichtse Vecht (hoofdstuk 3) en de omgang van andere gemeenten met het omgevingsplan (hoofdstuk 4). Uit de vergelijking tussen de verschillende ambitieniveaus blijkt dat het tweede ambitieniveau het meest passend is bij Stichtse Vecht. Een belangrijke reden dat dit ambitieniveau de voorkeur krijgt is het mee doen met een tranche van de Chw voor een kleine ontwikkellocatie. Hierdoor wordt ervaring opgedaan met het omgevingsplan, maar hoeft er niet geïnvesteerd te worden in een grootschalig omgevingsplan, zoals in de uitwerking van het derde ambitieniveau wordt aangegeven. Binnen het tweede ambitieniveau kunnen de gemeentelijke doelen en ambities voor de fysieke leefomgeving gerealiseerd worden.

6

"Landelijk gebied, Portengen"

6 Conclusie en aanbevelingen

Op basis van de resultaten uit de voorgaande hoofdstukken zijn de onderstaande conclusie en aanbevelingen geschreven. De conclusie geeft antwoord op de in hoofdstuk 1 gestelde praktijkvraag. Vervolgens worden aanbevelingen gedaan richting de gemeente Stichtse Vecht.

6.1 Conclusie

Praktijkvraag: “Welke invulling en vorm van het omgevingsplan (ambitieniveau) kan de gemeente Stichtse Vecht het beste nastreven bij het opstellen van één gemeentelijk omgevingsplan, mede gelet op het ruimtelijke beleid van de gemeente?”

Aan de hand van het theoretisch kader, het ruimtelijke beleid van de gemeente Stichtse Vecht en verkregen informatie bij andere gemeenten zijn de volgende drie ambitieniveaus uitgewerkt:

- **Ambitieniveau 1 – Voldoen aan het wettelijk minimum:** Er wordt toegewerkt naar een omgevingsplan met een conserverend karakter. Alleen de minimale vereisten worden verwerkt in het omgevingsplan.
- **Ambitieniveau 2 – Voorbereidingen treffen:** Voor een kleine ontwikkellocatie wordt een omgevingsplan opgesteld via de Crisis- en herstelwet. Dit zorgt voor een goede voorbereiding richting de komst van de Omgevingswet in 2018. De verschillende gemeentelijke doelen en ambities ten aanzien van de fysieke leefomgeving komen tot uiting binnen dit ambitieniveau voor het omgevingsplan.
- **Ambitieniveau 3 – Maximaal gebruik maken van de Omgevingswet:** Bij dit ambitieniveau wordt er optimaal geprofiteerd van de mogelijkheden die de Omgevingswet biedt. Ook hier wordt een omgevingsplan via de Crisis- en herstelwet opgesteld, maar dan voor een aanzienlijk groter plangebied.

Vergelijking ambitieniveaus

Na een vergelijking tussen deze drie ambitieniveaus blijkt dat tweede ambitieniveau het meest passend is bij het ruimtelijke beleid van de gemeente Stichtse Vecht. Dit ambitieniveau zorgt voor een goede voorbereiding op de komst van de Omgevingswet en het omgevingsplan en geeft de mogelijkheid om de doelen en ambities voor de fysieke leefomgeving van de gemeente te realiseren, dit is bij eerste ambitieniveau niet het geval. Belangrijk verschil tussen het tweede en derde ambitieniveau is de manier van werken met een omgevingsplan via de Crisis- en herstelwet. Bij het tweede ambitieniveau gaat dit om een kleinere schaal, er wordt toch ervaring opgedaan met het omgevingsplan, maar er hoeft niet een grootschalig omgevingsplan te worden vastgesteld.

Voorkeur: Ambitieniveau 2 – Voorbereidingen treffen

Om dit ambitieniveau na te streven, moeten verschillende stappen worden doorlopen. Allereerst moet een goede omgevingsvisie worden opgesteld. Hierin worden kaders gelegd voor het omgevingsplan. Vervolgens is het verstandig om via de Crisis- en herstelwet een omgevingsplan (bestemmingsplan met verbrede reikwijdte) op te stellen. De beste keus is om dit te doen voor een kleine ontwikkellocatie, zoals de gemeente Alphen aan den Rijn heeft gedaan bij de herontwikkeling van een verouderd haven terrein. Op deze manier wordt ervaring opgedaan met het omgevingsplan, en kan een complexe, maar gewenste ontwikkeling toch doorgang ondervinden.

Richting de inwerkingtreding van de Omgevingswet (naar verwachting 1 december 2018) moet er begonnen worden met de informatievoorziening richting de gemeenteraad en bewoners. Dit zorgt ervoor dat het kennisniveau omhoog wordt gebracht. Tijdens de omgevingsplanprocedure kan dit problemen voorkomen. Het omgevingsplan biedt ruimte voor de gemeentelijke doelen en ambities voor de fysieke leefomgeving, zoals het faciliteren van ontwikkelingen (uitnodigingsplanologie). Daarnaast kan het omgevingsplan worden aangegrepen om een deregulering te laten plaatsvinden door een groot aantal verordeningen voor de fysieke leefomgeving op te nemen in het omgevingsplan.

6.2 Aanbevelingen

De volgende aanbevelingen worden gedaan richting gemeente Stichtse Vecht. Deze aanbevelingen dragen bij aan de totstandkoming van een goed omgevingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente Stichtse Vecht.

- Begin nu met experimenteren door kleine projecten mee laten doen met de Crisis- en herstelwet. Dit kan door een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte op te stellen voor een ontwikkellocatie of door te experimenteren in kleine gebieden. Hierdoor kan alvast worden nagedacht over wat de gemeente mee wil nemen in het omgevingsplan, bijvoorbeeld bepaalde verordeningen voor de fysieke leefomgeving.
- Zie het omgevingsplan als mogelijkheid om de gestelde gemeentelijke doelen en ambities op het gebied van de fysieke leefomgeving in de praktijk te brengen. Het omgevingsplan kan uitnodigingsplanologie stimuleren. De gemeente moet een faciliterende rol aannemen bij initiatieven uit de samenleving die een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Daarnaast geeft het omgevingsplan de mogelijkheid functiewijzigingen soepeler te laten verlopen en ontwikkelingen te stimuleren.
- Zorg ervoor dat bewoners en de gemeenteraad vroegtijdig worden geïnformeerd over het omgevingsplan. Andere gemeenten hebben ervaren dat er vooral onduidelijk heerst over wat nou precies een omgevingsplan is. Vroegtijdige participatie kan bijdragen aan een soepeler verloop van de omgevingsplanprocedure.
- Voor een goed omgevingsplan is een omgevingsvisie van belang. Zorg ervoor dat in de omgevingsvisie kaders worden gesteld waarmee wordt aangegeven welke doelen en ambities het gemeentebestuur wil nastreven voor de fysieke leefomgeving.

Lijst met afkortingen

Afkorting:	Betekenis:
ABRvS	Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
Bor	Besluit omgevingsrecht
B&W	Het college van burgemeester en wethouders
Chw	Crisis- en herstelwet
MvT	Memorie van Toelichting Omgevingswet
SVBP	Standaard vergelijkbare bestemmingsplannen
OW	Omgevingswet
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WRO	Wet op de Ruimtelijke Ordening
Wro	Wet ruimtelijke ordening

Bronvermelding

Afbeeldingen

- Brunninkhuis, N. – Copyright gemeente Stichtse Vecht (2015). *Foto hoofdstuk 3: Goudestein* [Online afbeelding]. Gedownload op 21 april 2016, van Beeldbank gemeente Stichtse Vecht
- CBS. (2014). *Gemeente Stichtse Vecht* [Online afbeelding]. Gedownload op maart 18 2016, van Wikipedia: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/b4/Map_-_NL_-_Municipality_code_1904_%282014%29.png/640px-Map_-_NL_-_Municipality_code_1904_%282014%29.png
- CBS. (2014). *Ligging Gemeente Alphen aan den Rijn*. [Online afbeelding]. Gedownload op maart 14 2016, van Wikipedia: [https://nl.wikipedia.org/wiki/Alphen_aan_den_Rijn_\(gemeente\)#/media/File:Map_-_NL_-_Municipality_code_0484_\(2014\).png](https://nl.wikipedia.org/wiki/Alphen_aan_den_Rijn_(gemeente)#/media/File:Map_-_NL_-_Municipality_code_0484_(2014).png)
- CBS. (2016). *Locatie van de gemeente Boekel (gemeentegrenzen CBS 2016)* [Online afbeelding]. Gedownload op maart 14, 2016 van Wikipedia: [https://nl.wikipedia.org/wiki/Boekel_\(gemeente\)#/media/File:NL_-_locator_map_municipality_code_GM0755_\(2016\).png](https://nl.wikipedia.org/wiki/Boekel_(gemeente)#/media/File:NL_-_locator_map_municipality_code_GM0755_(2016).png)
- CBS. (2016). *Locatie van de gemeente Gooise Meren (gemeentegrenzen CBS 2016)* [Online afbeelding]. Gedownload op maart 14 2016, van Wikipedia: [https://nl.wikipedia.org/wiki/Gooise_Meren#/media/File:NL_-_locator_map_municipality_code_GM1942_\(2016\).png](https://nl.wikipedia.org/wiki/Gooise_Meren#/media/File:NL_-_locator_map_municipality_code_GM1942_(2016).png)
- CBS. (2016). *Locatie van de gemeente Soest (gemeentegrenzen CBS 2016)*. [Online afbeelding]. Gedownload op maart 14, 2016, van Wikipedia: [https://nl.wikipedia.org/wiki/Soest_\(Nederland\)#/media/File:NL_-_locator_map_municipality_code_GM0342_\(2016\).png](https://nl.wikipedia.org/wiki/Soest_(Nederland)#/media/File:NL_-_locator_map_municipality_code_GM0342_(2016).png)
- Gemeente Alphen aan den Rijn. (2016). *Activiteitentabel Ontwerp omgevingsplan Rijnhaven Oost* [Online afbeelding]. Gedownload op maart 14, 2016, van Alphenaan den Rijn: http://www.alphenaan denrijn.nl/Bestuur_organisatie/Publicaties/Archief_bekendmakingen/2016/Ontwerp_omgevingsplan_Rijnhaven_Oost/2016_01_25_activiteitentabel_lres.org
- Gemeente Boekel. (2016). *Viewer Omgevingsplan Buitengebied 2016*. [Online afbeelding]. Gedownload op maart 14, 2016, van boekelomgevingsplan.crotec.nl: <http://boekelomgevingsplan.crotec.nl/>
- Gemeente Stichtse Vecht. (2013). *Voorblad: Luchtfoto Cronenburgh, Loenen aan de Vecht* [Online afbeelding]. Gedownload op 21 april 2016, van Beeldbank gemeente Stichtse Vecht
- Gemeente Stichtse Vecht. (2012). *Hoofdstuk 1: De Vecht, wonen langs het water* [Online afbeelding]. Gedownload op 21 april 2016, van Beeldbank gemeente Stichtse Vecht
- Kadaster. (2012). *BAG woonplaatsen - Gemeente Stichtse Vecht* [Online afbeelding]. Gedownload op februari 4, 2016, van Wikipedia: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:BAG_woonplaatsen_-_Gemeente_Stichtse_Vecht.png
- Kadaster. (2015). *Uitsneden kaarten gemeenten hoofdstuk 4* [Online afbeelding]. Gedownload op 19 mei 2016, van topotijdreis.nl: <http://www.topotijdreis.nl/>
- Mes, W. – Copyright gemeente Stichtse Vecht. (2014). *Foto hoofdstuk 2: Nieuwstraat Kockengen* [Online afbeelding]. Gedownload op 21 april 2016, van Beeldbank gemeente Stichtse Vecht
- Mes, W. – Copyright gemeente Stichtse Vecht. (2014). *Foto hoofdstuk 4: Breukelen vanaf Zandpad 3* [Online afbeelding]. Gedownload op 21 april 2016, van Beeldbank gemeente Stichtse Vecht
- Mes, W. – Copyright gemeente Stichtse Vecht. (2010). *Foto hoofdstuk 5: Stoopendaalweg Loenen aan de Vecht* [Online afbeelding]. Gedownload op 21 april 2016, van Beeldbank gemeente Stichtse Vecht
- Mes, W. – Copyright gemeente Stichtse Vecht. (2010). *Foto hoofdstuk 6: Landelijk, bomen, hek, Portengen, Kortrijk* [Online afbeelding]. Gedownload op 21 april 2016, van Beeldbank gemeente Stichtse vecht
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (2014). *Schematische weergave planning stelselwijziging* [Online afbeelding]. Gedownload op 24 februari 2016, van overheid.nl: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33118-17.html>

Rho. (2015). *Schematische weergave 4 AMvB's* [Online afbeelding]. Gedownload op 4 april 2016, van rho.nl: <http://www.rho.nl/nieuws/input-werkgroep-omgevingsrecht-bnsp-bij-preconsultatie-amvbs-omgevingswet#.VwlvhtTCTFJ>

Boeken en artikelen

Gemeente Stichtse Vecht . (2013). *Focus op morgen - Toekomstvisie Stichtse Vecht 2013-2040*.

Maarssen : Gemeente Stichtse Vecht

Gemeente Stichtse Vecht . (2014). *Voorjaarsnota 2014 - Samen bouwen aan een duurzame samenleving*. Maarssen: Gemeente Stichtse Vecht

Gemeente Stichtse Vecht. (2014). *Hoofdlijnenakkoord coalitie Stichtse Vecht 2014-2018*. Maarssen: Gemeente Stichtse Vecht

Gemeente Stichtse Vecht. (2015). *Voorjaarsnota 2015*. Maarssen: Gemeente Stichtse Vecht.

Gemeente Stichtse Vecht. (2015). *Werkprocessen voor bestemmingsplannen*. Maarssen: Gemeente Stichtse Vecht

Van Velsen, S., & Arents, F. (2010). *Praktijkboek bestemmingsplannen en procedures*. Den Haag: Sdu uitgevers

Interviews

Hermans, A. (18 april 2016). Gemeente Boekel

Man, O. de. en Haften, K. van. (1 april 2016). Gemeente Soest

Veldhuis, H. (5 april 2016). BügelHajema Adviseurs

Webpagina's

Adviesbureau Tonnaer. (2014). *De acht voordelen voor gemeenten om (nu al) te werken aan een omgevingsvisie*. Opgeroepen op februari 25, 2016, van Tonnaer: <http://www.tonnaer.nl/nieuws/De-acht-voordelen-voor-gemeenten-om-nu-al-te-werken-aan-een-omgevingsvisie-109>

Adviesbureau Tonnaer. (2014). *De drie redenen om nu al te beginnen met een omgevingsplan*. Opgeroepen op februari 29, 2016, van Tonnaer: <http://www.tonnaer.nl/nieuwsbrief/111/De-drie-redenen-om-nu-al-te-beginnen-met-een-omgevingsplan>

Adviesbureau Tonnaer. (2015). *Anticiperen op de Omgevingswet*. Opgeroepen op april 19, 2016, van Tonnaer: <http://www.tonnaer.nl/nieuws/Anticiperen-op-de-Omgevingswet-171>

Adviesbureau Tonnaer. (2015). *Tonnaer en de Omgevingswet*. Opgeroepen op maart 7, 2016, van Tonnaer : <http://www.tonnaer.nl/nieuws/Tonnaer-en-de-Omgevingswet-136>

Adviesbureau Tonnaer. (2015). *Tweede kamer scherpt Omgevingswet aan*. Opgeroepen op februari 2, 2016, van Tonnaer: <http://nualeenvoudigbetermagazine.nl/p1-waarom-nu-al-eenvoudig-beter.html>

Alterra Wagingen UR. (2011). *Gemeente en krimp - Uitnodigingsplanologie als perspectief*.

Opgeroepen op februari 10, 2016, van Alterra:

http://webdocs.alterra.wur.nl/internet/corporate/themaas/Uitnodigingsplanologie_perspectief.pdf

Binnenlandsbestuur. (2016). *Alphen en Boekel eerste met omgevingsplan*. Opgeroepen op februari 2, 2016, van Binnenlandsbestuur: <http://www.binnenlandsbestuur.nl/ruimte-en-milieu/nieuws/alphen-en-boekel-eerste-met-omgevingsplan.9516442.lynkx>

BRO. (z.d.). *Succesfactoren uitnodigingsplanologie*. Opgeroepen op maart 2, 2016, van bro.nl: <http://www.bro.nl/nieuws/publicatie/23-10-2014-succesfactoren-voor-uitnodigingsplanologie>

Buro Waalbrug. (2014). *De Nieuwe Omgevingswet: Het omgevingsplan*. Opgeroepen op maart 22, 2016, van burowaalbrug.nl: <http://www.burowaalbrug.nl/omgevingsplan.html>

Crotec. (2013). *Prototype omgevingsplan*. Opgeroepen op februari 24, 2016, van demo.crotec.nl: <http://demo.crotec.nl/>

Databank Milieurecht. (z.d.). *Verordeningen: regelingen van decentrale overheden*. Opgeroepen op maart 3, 2016, van dmr.nl: <http://www.dmr.nl/demo/par10.5.1.html>

Gebiedsontwikkeling. (2013). *Sessie A: Omgevingsplan: bestemmingsplan 3.0*. Opgeroepen op maart 2, 2016, van gebiedsontwikkeling.nu: <https://www.gebiedsontwikkeling.nu/artikelen/sessie-a-omgevingsplan-bestemmingsplan-30/>

- Gebiedsontwikkeling. (2016). *Artikel: Omgevingsplan door de juridische mangel*. Opgeroepen op februari 25, 2016, van gebiedsontwikkeling.nu: <https://www.gebiedsontwikkeling.nu/artikelen/omgevingsplan-door-de-juridische-mangel/>
- Gemeente Alphen aan den Rijn. (2016). *Ontwerp omgevingsplan Rijnhaven Oost*. Opgeroepen op maart 2, 2016, van alphenaandenrijn.nl: http://www.alphenaandenrijn.nl/Bestuur_organisatie/Publicaties/Archief_bekendmakingen/2016/Ontwerp_omgevingsplan_Rijnhaven_Oost
- Gemeente Amersfoort. (z.d.). *Afwijken van het bestemmingsplan*. Opgeroepen op februari 15, 2016, van Amersfoort.nl: <http://www.amersfoort.nl/4/vergunningenloket/Loketten-Vergunningenloket-Omgevingsvergunning/Afwijken-van-het-bestemmingsplan.html>
- Gemeente Boekel. (2016). *Omgevingsplan Buitengebied 2016*. Opgeroepen op februari 2, 2016, van Ruimtelijkeplannen: http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/transform/NL.IMRO.0755.Omgevingsplan2016-VO01/pt_NL.IMRO.0755.Omgevingsplan2016-VO01.xml#NL.IMRO.PT.s1185
- Gemeente Boekel. (2016). *RoConsolideer - Viewer - Boekel*. Opgeroepen op maart 14, 2016, van boekelomgevingsplan.crotec.nl: <http://boekelomgevingsplan.crotec.nl/>
- Gemeente Boekel. (2016). *Samenvatting voor media en raad*. Opgeroepen op maart 1, 2016, van Boekel.nl: http://www.boekel.nl/in-de-gemeente/omgevingsplan-buitengebied-2016_41295/item/omgevingsplan-2016-boekel-samenvatting-voor-media-en-raad_44390.html
- Gemeente Bussum en Adviesbureau Tonnaer. (2014). *Omgevingsplan Bussum - Dag van de Omgevingswet 2014*. Opgeroepen op maart 14, 2016, van VVM: www.vvm.info/file.php?id=2653
- Gemeente Oost Gelre. (z.d.). *Bestemmingsplan, afwijken (Wabo)*. Opgeroepen op februari 2015, 2016, van Digitaal loket Oost Gelre: <https://dloket.oostgelre.nl/loket/producten-en-diensten/bestemmingsplan-afwijkingen-wabo>
- Gemeente Stichtse Vecht. (2016). *Regelingen van Gemeente Stichtse Vecht*. Opgeroepen op maart 30, 2016, van overheid.nl : <http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Historie/Stichtse%20Vecht/index.html>
- Geonovum. (2012). *Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen - SVBP2012*. Opgeroepen op maart 21, 2016, van ro-standaarden.geonovum.nl: <http://ro-standaarden.geonovum.nl/2012/SVBP/1.2/SVBP2012-v1.2.pdf>
- GOV. (2000). *European Landscape Convention*. Opgeroepen op maart 29, 2016, van gov.uk: https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/236096/8413.pdf
- Hogeschool Utrecht. (2015). *Afstudeerprotocol 2015/2016 Instituut voor Gebouwde Omgeving*. Utrecht: IGO afstudeerteam.
- Kadaster. (2012). *BAG woonplaatsen - Gemeente Stichtse Vecht*. Opgeroepen op februari 4, 2016, van Wikipedia: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:BAG_woonplaatsen_-_Gemeente_Stichtse_Vecht.png
- Konijnenburg Groep. (2015). *Van bestemmingsplan tot omgevingsplan*. Opgeroepen op februari 2, 2016, van Konleg: <http://www.konleg.nl/brochures/KG-bestemmingsplan-omgevingsplan.pdf>
- Ministerie van Binnenlandse Zaken . (2016). *Regelingen van gemeenten, provincies en waterschappen*. Opgeroepen op februari 12, 2016, van overheid.nl: http://zoekdienst.overheid.nl/ictu_website/CVDR/CVDRZoeken.aspx?searchtype=Simple&connection=CVDR
- Ministerie van Binnenlandse Zaken. (2016). *Wet ruimtelijke ordening*. Opgeroepen op februari 12, 2016, van Overheid.nl: http://wetten.overheid.nl/BWBR0020449/geldigheidsdatum_12-02-2016
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu . (2015). *Crisis- en herstelwet - Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet, negende tranche* . Opgeroepen op maart 3, 2016, van Kenniscentrum InfoMil: <http://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/crisis-herstelwet/overzicht/besluit-uitvoering-5/>
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (2014). *Crisis- en herstelwet - Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet, achtste tranche*. Opgeroepen op maart 3, 2016, van Kenniscentrum InfoMil: <http://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/crisis-herstelwet/overzicht/besluit-uitvoering-4/>

- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (2014). *Crisis- en herstelwet - Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet, zevende tranche*. Opgeroepen op maart 3, 2016, van Kenniscentrum InfoMil: <http://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/crisis-herstelwet/overzicht/besluit-uitvoering-3/>
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (2014). *Crisis- en herstelwet - Pilot bestemmingsplan bredere reikwijdte gehele grondgebied*. Opgeroepen op februari 2, 2016, van Kenniscentrum InfoMil: <http://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/crisis-herstelwet/hoofdstuk-2/afd-2-innovatie/aangewezen/ruimte/pilot/>
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (2014). *Kamerstuk 33 118 (Brief van de Minister van Infrastructuur en Milieu)*. Opgeroepen op februari 24, 2016, van overheid.nl: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33118-17.html>
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (2014). *Kamerstuk 33 962 (Regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (omgevingswet) - Memorie van toelichting)*. Opgeroepen op februari 2016, 23, van overheid.nl: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33962-3.html>
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (2014). *Verbeterdoel 2: Integrale benadering*. Opgeroepen op februari 2, 2016, van Nu al eenvoudig beter magazine : <http://nualeenvoudigbetermagazine.nl/p3-verbeterdoel-2-integrale-benadering.html>
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (2015). *Crisis- en herstelwet - Bredere reikwijdte bestemmingsplan (artikel 7c)*. Opgeroepen op februari 2, 2016, van Kenniscentrum InfoMil: <http://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/crisis-herstelwet/hoofdstuk-2/afd-2-innovatie/aangewezen/ruimte/bredere-reikwijdte/>
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (2015). *Crisis- en herstelwet - Regelgeving in ontwikkeling Crisis- en herstelwet*. Opgeroepen op maart 3, 2016, van Kenniscentrum InfoMil: <http://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/crisis-herstelwet/regelgeving/#h5c7e3f60-e988-be16-0269-2f7d59b45af7>
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (2015). *Omgevingsplan*. Opgeroepen op februari 25, 2016, van Veelgestelde vragen over de omgevingswet: <https://veelgesteldevrageomgevingswet.pleio.nl/pages/view/23541612/omgevingsplan>
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (z.d.). *Buitenplans afwijken*. Opgeroepen op februari 15, 2016, van Kenniscentrum InfoMil: <http://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/handreiking/regelgeving/instrumenten-wet-0/buitenplans-afwijken/>
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (z.d.). *Crisis- en herstelwet - Bredere reikwijdte bestemmingsplan (artikel 7c)*. Opgeroepen op februari 2, 2016, van Kenniscentrum InfoMil: <http://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/crisis-herstelwet/hoofdstuk-2/afd-2-innovatie/aangewezen/ruimte/bredere-reikwijdte/>
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (z.d.). *Crisis- en herstelwet - Pilot bestemmingsplan bredere reikwijdte gehele grondgebied*. Opgeroepen op februari 2, 2016, van Kenniscentrum InfoMil: <http://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/crisis-herstelwet/hoofdstuk-2/afd-2-innovatie/aangewezen/ruimte/pilot/>
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (z.d.). *Omgevingsplan: lessen van Bussum*. Opgeroepen op maart 30, 2016, van omgevingswetportaal.nl: <http://www.omgevingswetportaal.nl/actueel/nieuwsbrief/nieuwsbrief-nummer-30/omgevingsplan-lessen-van-bussum>
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (z.d.). *Omgevingswet - Pilots omgevingsvisie*. Opgeroepen op februari 25, 2016, van omgevingswebportaal.nl: <http://www.omgevingswetportaal.nl/praktijk/pilots-vooruitlopend-op-de-omgevingswet/pilots-omgevingsvisie>
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (z.d.). *Omgevingswet in het kort*. Opgeroepen op februari 23, 2016, van Kenniscentrum InfoMil: <http://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/omgevingswet/voorlopige/>
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (z.d.). *Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)*. Opgeroepen op februari 11, 2016, van Kenniscentrum InfoMil: <http://www.infomil.nl/onderwerpen/integrale/omgevingsvergunning/>
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (z.d.). *Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) - Toestemming afwijken bestemmingsplan*. Opgeroepen op februari 11, 2016, van Kenniscentrum InfoMil:

- <http://www.infomil.nl/onderwerpen/integrale/omgevingsvergunning/toestemmingen-wabo/toestemming-afwijken/>
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (z.d.). *Wet ruimtelijke ordening - Beheersverordening*. Opgeroepen op februari 25, 2016, van Kenniscentrum InfoMil: <http://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/wet-ruimtelijke-0/instrumentarium-wro/beheersverordening/>
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (z.d.). *Wet ruimtelijke ordening - Instrumentarium Wro*. Opgeroepen op februari 10, 2016, van Kenniscentrum InfoMil: <http://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/wet-ruimtelijke-0/instrumentarium-wro/>
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (z.d.). *Wet ruimtelijke ordening - Overzicht: procedure bestemmingsplan*. Opgeroepen op februari 25, 2016, van Kenniscentrum InfoMil: <http://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/wet-ruimtelijke-0/instrumentarium-wro/bestemmingsplan/procedure-0/bestemmingsplan/overzicht-procedure/#hf6b2e83f-5419-4dca-ad54-46cee7904d1f>
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (z.d.). *Wet ruimtelijke ordening - Uitleg Structuurvisie*. Opgeroepen op februari 11, 2016, van Kenniscentrum InfoMil: <http://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/wet-ruimtelijke-0/instrumentarium-wro/structuurvisie/uitleg/>
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (z.d.). *Wet ruimtelijke ordening - Voorbereidingsbesluit*. Opgeroepen op februari 24, 2016, van Kenniscentrum InfoMil: <http://www.infomil.nl/onderwerpen/ruimte/wet-ruimtelijke-0/instrumentarium-wro/bestemmingsplan/artikel/>
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu. (2015). *Tiende tranche Crisis- en herstelwet*. Opgeroepen op maart 3, 2016, van Overheid.nl: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2015-323.html>
- Omgevingsweb. (2014). *Het omgevingsplan in de omgevingswet*. Opgeroepen op maart 22, 2016, van omgevingsweb.nl: <http://www.omgevingsweb.nl/nieuws/het-omgevingsplan-de-omgevingswet>
- Omgevingsweb. (2014). *Hoe maak je een omgevingsplan?* Opgeroepen op maart 7, 2016, van omgevingsweb.nl: <http://www.omgevingsweb.nl/nieuws/hoe-maak-je-een-omgevingsplan>
- Omgevingsweb. (2016). *Omgevingswet aangenomen*. Opgeroepen op maart 23, 2016, van omgevingsweb.nl: <http://www.omgevingsweb.nl/nieuws/omgevingswet-aangenomen>
- Platform31. (2014). *Experimenteren met het omgevingsplan*. Opgeroepen op maart 7, 2016, van platform31.nl: <http://www.platform31.nl/governance/nu-al-eenvoudig-beter/nieuws/experimenteren-met-het-omgevingsplan>
- Provincie Utrecht. (2015). *Uitnodigingsplanologie*. Opgeroepen op maart 2, 2016, van provincie-utrecht.nl: <https://www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/alle-onderwerpen/eiland-schalkwijk/experimenteren/>
- Rho. (2015). *Input werkgroep Omgevingsrecht BNSP bij preconsultatie AMvB's Omgevingswet*. Opgeroepen op april 4, 2016, van rho.nl: <http://www.rho.nl/nieuws/input-werkgroep-omgevingsrecht-bnsp-bij-preconsultatie-amvbs-omgevingswet#.VwlvhtTCTFJ>
- Rijksoverheid. (2013). *Achtste tranche Crisis- en herstelwet vastgesteld*. Opgeroepen op februari 29, 2016, van Rijksoverheid.nl: <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2013/12/13/achtste-tranche-crisis-en-herstelwet-vastgesteld>
- Rijksoverheid. (2015). *Crisis- en herstelwet*. Opgeroepen op februari 12, 2016, van Rijksoverheid.nl: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/omgevingswet/inhoud/crisis-en-herstelwet>
- Rijksoverheid. (2015). *Nieuwe omgevingswet maakt omgevingsrecht eenvoudiger*. Opgeroepen op februari 23, 2016, van Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/omgevingswet/inhoud/vernieuwing-omgevingsrecht>
- Scribbr. (2012). *Formuleren van onderzoeksvragen voor je scriptie*. Opgeroepen op februari 4, 2016, van Scribbr: <https://www.scribbr.nl/starten-met-je-scriptie/type-onderzoeksvragen/#ontwerpde-probleemoplossendeadviserende-vragen>
- Stibbe. (2014). *De omgevingsvisie in de Omgevingswet*. Opgeroepen op februari 25, 2016, van stibbeblog.nl: <http://www.stibbeblog.nl/all-blog-posts/environment-and-planning/de-omgevingsvisie-in-de-omgevingswet/>
- Stibbe. (2015). *Op weg naar de Omgevingswet*. Opgeroepen op maart 18, 2016, van estibbe.com: http://www.estibbe.com/pgo/documenten/Bundel_Omgevingswet.pdf#page=31

- Tweede Kamer der Staten-Generaal. (2015). *Regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet)*. Opgeroepen op februari 22, 2016, van [tweedekamer.nl](http://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2015D28476): <http://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2015D28476>
- Van Velsen, S., & Arents, F. (2010). *Praktijkboek bestemmingsplannen en procedures*. Den Haag: Sdu uitgevers.
- VNG. (2014). *Aan de slag met de Omgevingswet: wat kunt u nu al doen?* Opgeroepen op maart 7, 2016, van [vng.nl](https://vng.nl/files/vng/publicaties/2016/20160223_aan-de-slag-met-de-omgevingswet.pdf): https://vng.nl/files/vng/publicaties/2016/20160223_aan-de-slag-met-de-omgevingswet.pdf
- VNG. (2014). *Bijlage vragen instrumenten Omgevingswet*. Opgeroepen op februari 24, 2016, van [bwtinfo.nl](http://www.bwtinfo.nl/upload/ckfinder/files/20140929_bijlage-vragen-instrumenten-omgevingswet_0.pdf): http://www.bwtinfo.nl/upload/ckfinder/files/20140929_bijlage-vragen-instrumenten-omgevingswet_0.pdf
- VNG. (2016). *Nu aan de slag met de Omgevingswet*. Opgeroepen op mei 10, 2016, van [vng.nl](https://vng.nl/nu-aan-de-slag-met-de-omgevingswet): <https://vng.nl/nu-aan-de-slag-met-de-omgevingswet>

"Cronenburgh, Loenen aan de Vecht"